

32493 VII, Cd

DUHOVNI PASTIR

S sodelovanjem več duhovnikov
urejuje
ALOJZIJ STROJ.

XXIII. letnik. — 1. zvezek.

Obseg:

	Stran
Letnik obrezovanja Gospodovega. (Novo leto) — 1. S katerimi čustvi in sklepi naj kristjan posvečuje novoletni dan. (J. Rotner)	1
2. Z Jezusom, za Jezusa, k Jezusu! († J. Benkovič)	8
Praznik sv. treh kraljev. — 1. Jezus Kristus — obseg vsega razodenja in srce človeštva. († Dr. Andr. Čebašek)	14
2. Homilija lista. (Dr. J. Gnidovec)	24
Prva nedelja po sv. treh kraljih. — Sreča v krščanski družini. (P. J.)	28
Druga nedelja po sv. treh kraljih. (Praznik imena Jezusovega.) — Praznik in podoba Jezusovega imena. (P. H.)	32
Tretja nedelja po sv. treh kraljih. (Praznik sv. Družine.) — Sveta Družina in delo. (V. Bernik)	30
Četrta nedelja po sv. treh kraljih. — 1. O vodi. (A. Zlogar)	43
2. Sv. Francšek Sal. — vzor krotkosti. (J. Renier)	50
Priložnostni govori. — Govori o sv. Rešnjem Telesu. I. Mindina! — pred sv. Rešnje Telo! (Irenaens)	55
Pogled na slovnstvo	62

V Ljubljani 1906.

Založba „Katoliške Bukvarne“.

Tisk „Katoliške Tiskarne“.

Vabilo k naročbi.

„**Duhovni Pastir**“ nastopa svoje **triindvajseto leto**. Ob tej priliki izreka uredništvo zopet iskreno zahvalo častitim gg. sotrudnikom, ki mu leto za letom pošiljajo raznovrstne, vsem potrebam v dušnem pastirstvu ustrezajoče govore, kakor tudi vsem častitim gg. sobratom, ki mu ostanejo zvesti prijatelji in ga podpirajo z naročevanjem. Trdno upamo, da se krog naših prijateljev pomnoži tudi v novem letu. Program „**Duhovnemu Pastirju**“ ostane isti kot doslej: zbiral bode govore, ki so po svoji vsebini in obliki primerni vplivati na napredek in razvoj domačega cerkvenega govorništva, in objavljajal pridige, ki z vedno množječimi se posli preobloženim dušnim pastirjem podajajo času primerne tvarine ali jih opozarjajo na pripravno govorniško obliko, vedno pa vsodbujajo k lastnemu delovanju in tekmovanju.

„**Duhovni Pastir**“ objavi v **XXIII. letniku**:

1. govore za vse nedelje in zapovedane praznike in sicer večinoma po dva govora:

2. dvojne postne govore;

3. razne priložnostne govore. Posebno opozarjamo na nadaljevanje **govorov krščanskim materam o vzgoji**, ki so sestavljeni po naročilu presvetlega knezoškofa dr. Antona Bonav. Jegliča in izdelani po načrtu, ki ga je priobčil ljubljanski škofijski list (l. 1904, str. 57). Dalje imamo pripravljenih več govorov za **praznike cerkvenih patronov**, za **pobožnost Jezusovega presv. Srca**, za **Marijine družbe**, za tretji red itd.

Priloga „**Duhovnega Pastirja**“ bode nadaljevanje „**Zbirke lepih zgledov**“. Pričeli smo s tretjim zvezkom; na vrsto pridejo zgledi k naslovom „**Marija, sv. maša, milost, molitev** . . .“ Za vse te oddelke imamo pripravljenih mnogo zgledov, ki bodo prav porabni za šolo in prižnico.

„**Duhovni Pastir**“ stane s prilogo »Zbirka lepih zgledov« 8 K. — Zelo nam je vstreženo, če se častiti gg. naročniki oglasé prav kmalu, da vemo prirediti število izvodov za l. 1906.

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIII. letnik.

V Ljubljani, januar 1906.

I. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega. (Novo leto.)

1. S katerimi čuvstvi in sklepi naj kristjan posvečuje novoletni dan.

Kar je za menoj, sem pozabil in se stegujem po tem, kar je pred menoj, ženem se doseči konec, odločeno plačilo poklica božjega v Kristusu Jezusu.

Fil. 3, 13—14.

Čas beži. Uram enako so že pretekla leta in tudi prihodnost se bo le preneglo zgubila v neizmernem morju dolge večnosti. Mnogo smo do sedaj želeli, le malo pa dosegli; marsikaj začeli, a ne skončali. Kolikokrat smo že obljubili sleči starega človeka ter se v Kristusu preroditi, toda ostali smo meseni, če ne slabejši, vendar ne boljši, nego poprej. Pred dvanajstimi meseci smo resno sklenili, da hočemo napredovati na poti svete čednosti, pot hudobije zapustiti, ter obleči orožje svetlobe. Toda kako je zdaj z nami? Smo li res korakali naprej? Bi si li upali neustrašeno slediti za onim klicem, ki nas danes ali jutri utegne povabiti v večnost? Oh, dolgo že stojimo na istem mestu. Zraven malo dobrega smo obdani z mnogimi hudobijami. Naša vera ni postala gorečnejša, naše upanje ne trdnjše, in naša ljubezen ne iskrenejša in čistejša nego poprej. Resnico sicer poznamo, a od laži oslepljeni se obračamo od nje. Žalibog! Toda čemu prazne tožbe in brezvspešno tarnanje. Storjeno je storjeno.

Pozabimo torej na to, kar je za nami. Preteklosti ničesar več ne moremo odtegniti. A naša je še prihodnost. Gorje, ako do konca novega leta ostanemo še stari grešniki, ako spet zamudimo nam v pokoro odmenjeni zlati čas. Nismo vredni, da nas obsije solnce, ako smo namenjeni še v prihodnje ostati v dušni tmini. Toda onečastili bi današnji dan ravno tako s praznimi sklepi za prihodnost, kakor z ničevnim zdihovanjem po preteklosti. Zgubljen je čas, kojega človek potratí v robstvu poželjivosti, zamujene so ure, v kojih se poganja za minljive reči, in zapravljeni so trenotki, v kojih ne skrbi za to, kar je edino potrebno.

Da bi tedaj vaše misli spet spravil na pravo pot, pomiril vaše srce, ter vnel vašo voljo za Boga in njegovo čast, vam hočem danes pokazati:

S kakšnimi čuvstvi, s kakšnim prepričanjem in s katerimi trdnimi sklepi naj kristjan posvečuje novoletni dan.

In ti o Gospod nas v nemaj z veseljem, naj še ostala leta svojega življenja tebi zvesto služimo ter živimo po naukih svetega evangelja! Če je potem naših dni tudi le še malo, ako so tebi posvečeni, nas bodo navdajali z upanjem, da po smrti v tebi najdemo milostljivega usmiljenega sodnika.

I. 1. Prva misel, s kojo naj posvečujemo novega leta prvi dan, je: Svojo neumrjočo dušo izveličati, bodi in ostani nam zana prejšnja skrb.

Morebiti, dragi moji, da se nam je v starem letu posrečilo, iznebiti se hudih strasti in smrtnih pregreh, morebiti da tatvina, goljufija, radovoljni uboj ne teži naše vesti, da si hudih zločinstev nimamo očitati. A je to že dovolj? Zadostuje li že ta farizejska popolnost? Je li že popoln, kdor ni brezbožen. O nikar se sami ne goljufajmo. Če tudi nismo smrtni grešniki, smo vendar še polni malih madežev, trdosrčni, lahkomisljeni, površni, zaniherni. Pogosta pobožna molitev, doma in v cerkvi, nam ni všeč; pri svojih pobožnostih še nikoli nismo občutili pravega duhovnega veselja; zadovoljnost s svojim stanom, zaupljiva potrpežljivost v trpljenju nam je neznana. Boga imamo sicer na jeziku in v spominu, dokler gre vse po naši volji, a komaj se nebo našega blagostanja začne oblačiti, že postajamo nezadovoljni, maloverni. Kje je med takimi razmerami krščanska popolnost?

Toda spoznanje krivice je prva stopinja k poboljšanju. Zamuda ni vselej izguba. Če smo bili dosedaj mlačni za svoj dušni stan, storimo pa danes trden sklep, da hočemo vsaj za naprej skrbeti izključljivo le za blagor svoje duše.

Gosta tančica sicer prikriva našim očem, kar se utegne v bodočem letu zgoditi, a marsikaj se vendarle da uganiti. Svet ostane, kakor je bil, poln hudobije, moč mesene požljivosti ne bo prenehala, raznovrstne skušnjave bodo ostale, kakor do sedaj, in tudi v prihodnje še nas bo zvita zapeljivost zvala na boj. Ali morda misliš, mladenič in devica, da bosta v prihodnje lažje premagovala sovražnike svoje mladosti, nego do sedaj. O nikakor ne. Kajti s preteklostjo ni minilo tudi že hudo nagnenje vašega srca; po svoji navadi vas bo vabilo tudi v prihodnje še v pogubljenje. Tudi ne bo umolknil *zapeljivca in zapeljivke glas*. Bodite torej oboroženi za boj, drugače je vaša poguba gotova. In če si dosedaj zdihoval pod krutim jarmom raznih nadlog, pod hudimi vdarci nemile usode, nikar se ne zanašaj, da se ti bo z novim letom obrnilo na bolje. Pripravi se za novi boj. Morda se nabirajo že hudourni oblaki, ki bodo uničili setev, kojo seješ; ali ti zlobni človek oropa ter povžije, kar si v potu svojega obraza pridelal; znabiti te čaka huda bolezen ali ti neizprosljiva smrt pobere sinove in hčere. Osrči se tedaj k potrpežljivosti. Da, dragi moji, nas vse čaka marsikaj, česar še danes ne slutimo. Gotovo nam v novem letu ne bo manjkalo priložnosti, dokazati svojo živo vero in trdno zaupanje v božjo pomoč. Zastonj bo marsikateri zdihoval k nebesom, naj mu Bog odvrne to ali ono bridkost, naj memo njega gre kelih trpljenja, namesto pomoči slišal bo morebiti le odgovor: *Dovolj ti je moja milost*. (2. Kor. 12, 9.)

Oživimo tedaj že danes, ko stojimo na pragu nam še neznanega leta, srčno prepričanje: *Moja sveta dolžnost je, da zanaprej trdno stojim v boju zoper svoje dušne sovražnike, da se hrabro vojskujem, da čez dvanajst mescev ne bom slabši, nego sedaj.*

2. Druga, prvemu novoletnemu dnevju primerna, misel je: *Zveličanje moje neumrjoče duše je edino le v Kristusu in po Kristusu mogoče.*

Vsakdanje prepričanje in lastna skušnjava nas uči, da človek najde pravo tolažbo le pri Bogu in v blaženih evangeljskih naukih. Ali povej mi dragi moj, kje hočeš najti pomoč, ako v

svoji slabosti zabredeš v greh, ako s pravičnim sedemkrat na dan grešiš, ter v svoji zaslepljenosti omadežuješ svojo vest, kje hočeš iskati in najti tolažbo, ako ne pri Kristusu? Ako te zalezuje nemila osoda, ter te v cvetočih letih priklene huda bolezen na posteljo, ako te mladostne moči prenašlo zapuščajo, ako še nedoleten izgubiš skrbne starše, odkritosrčne prijatelje, modre svetovalce, kje naj zajemaš olajšanje, kdo naj te tolaži, ako ne sv. vera, ki nas spominja na onega ljubečega očeta nad oblaki, brez kojega svete volje niti las z glave ne pade? Kadar te silne bolečine trgajo po vseh udih, ter te vse zapusti v boleznih, kadar zapuščen zdihuješ na slamnatem ležišču v kakih oddaljeni celici bolnišnice, ter te ne obišče nikdo tvojih dragih, kako hočeš vse to prenašati, ako bi se ne spominjal sladke tolažbe zdravnika narodov: *Sv. Duh podpira našo slabost; sv. Duh prosi za nas z neizrekljivimi zdihljeji.* (Rim. 8, 26.) Ako bi se dandanes spet vrnilo oni nesrečni časi krvoločnega preganjanja, ter bi vas kdo z žuganjem in s hudimi mukami hotel siliti, da zatajite in zavrzete sv. vero v Križanega, od kod bi pač vzeli srčnost in moč se zoperstavljati preganjalcem, ako bi vas k temu ne spodbujal zlati rek Kristusov: *Ne bojte se jih, kateri telo umore, duše pa ne morejo umoriti.* (Mat. 10, 28.) Kdo nagiba srce bogatina, ter odpira njegovo roko k milodaru, kdo vzbuja dobrotnike revežem in pomočnike trepečim sirotam? Kdo drugi, nego opomin Kristusov: *Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom,* (t. j. z bogastvom, ki prav za prav ni naše, nego nam od Boga izročeno, da ž njim potrebnim pomagamo) *da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča* (Luk 16, 9.) — in obljuba: *Kdorkoli da piti komur izmed najmanjših le kozarec mrzle vode v imenu učenca, resnično vam povem, ne bo zgubil svojega plačila* — in zagotovilo svetega Pavla: *Veliko boljše je dajati, kakor jemati.* (Dj. ap. 20, 35.) Kdor pač hoče olajšati žalostni stan reveža, ki trpi pomanjkanje, ako ne Kristus sam, ki je v borni hlapčevski podobi hodil po zemlji, ter ni imel toliko svojega, kamor bi bil položil svojo od preganjanja trudno glavo? Kdo nas varuje zmote in večnega pogina, kdo nas reši iz dušnega propada, ako ne vera, ki nas uči, da nad nami vlada vsemogočno bitje, kojega oko zre tudi v nam prikrito bodočnost? Kdo hoče mladostna, vsakemu vplivu odprta srca, ki niso več pod vodstvom staršev in učiteljev, kdo hoče mlade, neizvedene ljudi, ki si morajo daleč od svojih iskati vsakdanjega kruha, obvarovati pred padcem, ako ne njih angeli

varihi, ki vedno gledajo obličje nebeškega Očeta? Od kod izhaja sploh vsa moč in srčnost v tolikih skušnjavah burnega življenja, odkod vsa tolažba in vdanost v trpljenju, zadovoljnost z nemilo usodo, od kod vse blage čednosti, od kod vse, kar nam olajša in sladi bivanje v tej solzni dolini, od kod, če ne od Kristusa?

Ker je tedaj naše časno in večno blagostanje le v Kristusu in po Kristusu mogoče, zato bodi danes trdna moja obljuba: Nič naj me več ne loči od ljubezni Kristusove; le njega hočem za naprej poveličati, bodi si v življenju, bodi si s svojo smrtjo. Vse, kar sem postal, sem le po njem, in kar morem, le po njem premorem. Zvesto mi je do sedaj pomagal, torej naj bo tudi v prihodnje moje vse.

3. Tretja današnjemu dnevju pristojna misel je: Moja dolžnost je si prizadevati, da postanem popoln (v kolikor mi je pri človeški slabosti mogoče), kakor je moj Oče v nebesih popoln.

Premnogo izmed nas jih gotovo z mirno vestjo položi svojo roko na srce, ako bi se hoteli vprašati, koliko jih utegne biti poštenih, vestnih kristjanov, toda koliko nam vkljub temu pač še manjka do popolnosti. Glej morda da imaš veselje do molitve, da te gane revščina zapuščenih sirot i. t. d., a tvoja levica ve, kaj desnica stori, ti samemu sebi preveč dopadaš, ter prerad slišiš, da te drugi hvalijo, morda le plačilo odpira tvoje roke k miloščini. Ako je temu tako, glej manjka ti še stopinja do popolnosti. Znabití, da na eni strani premaguješ svojo voljo in meseno poželjivost; a na drugi strani zmerjaš svojega bližnjega, ki s teboj ni na eni stopinji, le ne pripoznaš, da so tebi le pridni starši, zvesti voditelji, dobra vzgoja k temu pripomogli in ne lastno prizadevanje. Če tako misliš, si morebiti boljši kot tvoj bližnji, a ne še na svojem cilju. Zopet drugi prenaša brez nevolje s ojo trpko vsodo, je v nesreči vesel in nikoli ne toži čez svoj čeravno težki stan. Vse to zasluži priznanje. A on od narave ni zdražljiv, od zibelke hudega vaju, ter težke butare, ki sloni na njegovih ramah, niti ne čuti. To zmanjšuje njegovo zasluženje in negotova je njegova popolnost. Mislimo si zelo nadarjenega človeka, obdarovanega z bistnim umom, ki z je blagim značajem in nenavadno trdno voljo oblagodarjen, ki ima zraven še vsega dovolj, kar le človek more želeti. Toda naenkrat se mu solnce njegove sreče skrije in ker ne slutí, ga to, kakor blisk z vedrega neba, iznenadi. Ako bi v tem slučaju ne prestal svoje

skušnje, ako bi sedaj obupal, bi ga li smeli popolnega imenovati? Bratje moji! Nekaj družega je Bogu služiti ob času sreče, nekaj družega mu slavo pevati na razvalinah svoje sreče po zgledu pobožnega Joba. Ako naša vera ni trdna dovolj, tako da ž njo premagamo sveta zapeljivost, ako s preminočim blagostanjem mine tudi upanje naše, ako naša ljubezen še meje pozna — potem, dragi moji, še nismo popolni v Kristusu. Kdor vsega ne žrtvuje svoji duši na ljubo, kdor sinove in hčere nad Kristusa ljubi, kdor popolnoma na Boga ne zaupa, ima še daleč do prave popolnosti. In kdo med nami, dragi moji! pač tisoč in tisoč enakih pomanjklivosti na sebi ne najde? Kdo je iz svojega srca že izkoreninil vso ljuliko? Kdo izbrisal že vsak grešni madež? Kdo bi se v trenutku upal zapustiti bojno polje tega življenja, svest si lavorike premagalcu obljubljene?

Naj tedaj predragi! vsaj prihodnost ne ostane brez sadu. Ako pa hočeš delati, dokler je dan, ako čez 12 mesecev nočeš brezvspešno tožiti nad svojo lahkomišljenostjo, reci danes že resno in prepričan sam pri sebi: Drag bodi zanaprej moji duši vsak trenotek; nobenega jej ne smem odtegniti. Brez Kristusa ni upanja, ni čednosti. Okleni se ga torej trdno, ne loči se od njegovega sv. nauka. Če si že tudi daleč na poti popolnosti, vendar še vedno imaš daleč. Marsikateri ostanki vkoreninjene ljulike so še v tvojem srcu; podoben si še slabemu trstu, ki je vedno v nevarnosti, da ga stere veter. Skrbi, da se utrdiš ter postaneš vedno popolnej.

Take in enake misli naj posvečujejo trenotek, ki loči od prihodnosti preteklost. In kateri trdni sklepi sledijo iz njih?

II. Prepričanim o do sedaj spoznanih resnicah in z ozirom na naš preimeniten namen bodi nam v prihodnje glavna skrb,

I. junaško se bojevati zoper vsako zmoto in pregreho. Svet ostane, kakršen je. Tudi v prihodnje ne bo manjkalo ljudi, ki ljubijo temo, ter se ogibljejo luči, boje se, da bi njih dejanja bila razodeta. Zapeljivci bodo zalezovali nežno nedolžnost ter željno prežali na svoj plen. Vedno ostane dovolj lehkomišljenikov in prostoživcev, ki iščejo v pregrešnem razuzdanem veselju največji blagor. Resnica in pravica ohranita svoje sovražnike, ki ju vedno črtijo. In tudi ti, kdorkoli si, stopiš v prihodnost s svojimi dosedanjimi lastnostmi, za dobro sposoben a bolje k hudemu nagnjen. Bodi torej na vse slučaje pripravljen. Morebiti, da pridejo čez te skušnjave, kakršne te še nikoli niso

nadlegovale. Do sedaj še ne poznaš vseh svojih nasprotnikov. V tvoji mladosti ti je bila marsikatera nevarnost neznana; to ali ono nagnenje je še spavalo nepoznano v tebi; zdaj pa se je zdramilo ter trdovratno terja, da mu ustrežeš. Mladenič, devica ti gojiš v svojem srcu sladke nade in blago upanje; ako se spolni, kar pričakuješ, si v nevarnosti, postati prevzeten; ako pa te tvoje upanje prevari, se te hoče polastiti malovernost in malosrčnost. Da! mi smo vstvarjeni za neprestani boj, stojimo sredi širokega morja, na kojega skalnatem dnu je polno nevarnosti. Toda oziraje se na to, kar smo v Kristusu postali, bodimo srčni. Dokler na njega zaupamo, ter se držimo njegove poti, ne bomo premagani. Njegova luč sveti vsakemu, ki jo hoče videti, ter razganja temo posvetne nečimernosti. Ako je On z nami, kdo zamore z uspehom biti zoper nas? Le da preveč na se ne zaupamo ter na lastne moči preveč ne stavimo.

Spoznajmo tedaj v prihodnje svojo lastno nezmožnost, ne zaupajmo preveč svoji slabosti in pomanjkljivosti, oziraje se na minlji ost vsega posvetnega, zaupajmo na pomoč Kristusovo, ter bodimo pripravljani, odslej brez nehanja boriti se za to, kar od nas zahteva sv. evangelij.

2. Bodimo pa tudi oboroženi za boj s težavami našega prihodnjega življenja.

Mi vsi, ki smo danes tukaj navzoči, smo, kakor upam, zdravi in veseli pričeli novega leta prvi dan. Nekateri med nami imajo le nekaj, drugi še mnogo let pričakovati. Toda le prerado se zgodi, da smrt iznenadi tudi zalega mladeniča ali čvrstega moža in preden bo zemlja dovršila svoj krog okoli solnca, že mnogih izmed nas ne bo več med živimi. Kaj tedaj bi pomagal ves trud in prizadevanje, ako se pri vsem svojem djanju in nehanju ne oziramo na naš večni cilj. Od vsega našega imetja nam ne bodo ničesar dali v grob, nego ponošeno obleko in šest dilj in radostni dediči bodo veseli povžili, kar smo si pridobili s trudom. Oh! kdor nad sedanjostjo pozabi na prihodnost, on je pač pomilovanja vredna reva. Kar si tedaj danes želimo, kar nas more osrečiti, ni tukaj na zemlji, nego „sursum corda“ — tje gor naj se dviguje upanje naše.

Sklepam prepričan, da je naše premišljevanje bilo prazniku primerno. Spoznali smo, kar je edino potrebno, namreč resnico, da je duša imenitnejša nego telo, da ima tedaj zveličanje naše

duše nam v prihodnje biti prva skrb; ter da to le dosežemo po Kristusu. Oklenimo se tedaj v bodočem letu z novo ljubeznijo krščanskega življenja spominjajoč se svojega večnega namena, osrčujmo se k boju zoper sovražnike našega zveličanja, stojmo trdni kakor skala v vsaki sili nadejaje se sreče nam v plačilo za zmago pripravljene. *Umejte, kar je volja božja* (Efez. 5, 17.) in *milost Gospoda našega Jezusa Kristusa, ljubezen božja in deležnost sv. Duha bode z vami vsemi.* (II. Kor. 13, 13.) Amen.

J. Rotner.

2. Z Jezusom, za Jezusa, k Jezusu!

Dano mu je bilo ime Jezus.

Luk. 2, 21.

Predragi v Kristusu! Danes začenjamo novo leto; Bog daj, da bi bilo vsem v srečo in blagoslov na duši in telesu! Jaz voščim vsem vam in tudi drugim, katerih ni tukaj, mladim in starim, revnim in bogatim, visokim in nizkim, prijaznim in neprijaznim v tem letu srečno življenje in trdno zdravje, zlasti pa božji blagoslov in božjo pomoč v vseh rečeh. Slabotnim želim, da bi se okrepčali, trudnim, da bi se spočili, žalostnim, da bi se potolažili, pravičnim blagoslov, grešnikom pa milost božjo. Vse to vam torej želim iz celega srca. Da pa vse to resno dosežete, hočem vam pomagati s tem, da vam razložim, kaj vas k temu pripelje. — Ko sta nekdanj šla apostola Peter in Janez v tempelj, je sedel pri vratih hromec in prosil miloščine. Tudi od teh dveh je upal kaj dobiti. A Peter mu reče: *Zlata in srebra nimam; kar pa imam, to ti dam: V imenu Jezusa Kristusa Nazareškega vstani!* (Act. 3, 6.) In hromec je vstal popolnoma zdrav. Tako vam pravim tudi jaz danes.

Jako pomenljivo je, da je sv. cerkev kot novoletni evangelij določila oni odlomek, ki popisuje, kako je bilo božjemu detetu dano ime Jezus. To je sicer najkrajši evangelij, pa je vendar najvažnejši, ker obsega vse druge evangelije celega leta. V tem kratkem odlomku je namreč vse, kar mi kristjani smo, kar imamo in kar upamo; vse to je povedano v imenu Jezusovem.

Jezus je torej prva beseda, katero vam letos oznanjam s tega svetega kraja. S tem vas hočem opomniti, da se imate temu imenu vse zahvaliti, da mora biti to ime vaš začetek, vaša sreda

in vaš konec, da morate v njem živeti in umreti, da skusite sami resnico apostolskih besed: *V nikomur drugem ni zveličanja, nego samo v imenu Jezus.*

Ker nam je ljubi Bog dal doživeti novo leto, skleniti moramo (vsaj danes, ako nismo že včeraj), da hočemo ta nam v novo podeljeni čas in vse, kar se bo tekom časa zgodilo, z Jezusom začeti, ž njim nadaljevati in končati, da dospemo enkrat v zveličanje k Jezusu. Torej, kristjani, Jezus naj nam bo poslej naša zvezda-vodnica v novem letu, in naše geslo v celem življenju naj se glasi: 1. z Jezusom, t. j. vse v njegovem imenu, 2. za Jezusa, t. j. vse v njegovo čast in 3. k Jezusu, t. j. v svoje zveličanje, hitimo v njegovo večno, rajsko slavo!

Tudi naše današnje premišljevanje naj bo z Jezusom in za Jezusa!

1. „Popotvanje, bratje, je naše življenje“, tako se glasi neka domača pesem. Da, ljubi moji, mi smo le popotniki, ki popotujemo skozi puščavo tega sveta v neznano daljno večnost, v svojo daljno domovino. Popotniku, ki se vrača na ljubi svoj dom, navdaja srce dvojni čut: čut veselja in čut skrbi. Veseli se namreč, da zagleda zopet svoj ljubi rojstni kraj, ki mu je najljubši na svetu, skrbi ga pa tudi, ker ne ve, kaj bo doma dobil, ali ni morda že vse premenjeno, ali so morda že tuji ljudje v njegovem domu, ki ga niti več poznali ne bodo. Tako tudi kristjanu, potujočemu v svojo pravo domovino, navdaja srce čut veselja, ker ve, da tam doseže večno srečo in mir, a tudi čut skrbi ga vznemirja, ker ne ve, mu je li ta domovina že zagotovljena ali ne.

Kakor popotnik presoja dolgost svojega popotovanja po mejnikih, ki stoje ob cesti, tako presojamo mi dolgost svojega življenja po letih. Vsakdo si gotovo želi, da bi mu šlo potovanje srečno izpod nog in vsakdo izmed nas mora vzdihniti s psalmistom: *Bog, v katerem je vse zveličanje, stori naj srečno naše potovanje!* (Ps. 67. 20.) Naše zveličanje pa je Jezus, in srečno bo naše potovanje le tedaj, ako bomo potovali s prijaznim, zanesljivim vodnikom — z Jezusom. Kdor hoče torej srečno in brez nevarnosti potovati, se mora opirati na moč tega imena, o katerem pravi apostol, da v nikomur drugem ni zveličanja, nego edino v imenu Jezusovem.

Z Jezusom bodimo celo svoje življenje v vseh svojih mislih, željah, besedah in v dejanjih, v veselju in žalosti, v sreči in nesreči, v nadlogah in skušnjavah. V njegovem presvetem imenu bodimo združeni vse svoje žive dni v vsem, prav v vsem. Ker poznamo svojo veliko slabost in obenem njegovo veliko moč, ponižajmo se pred njim, pred svojim gospodom, in v ponižnosti svoji zaupajmo trdno v njegovo brambo, v moč njegovega imena, katero edino je dano ljudem v tolažbo in rešitev. On nam je rekel: *Brez mene ničesar ne morete storiti, in dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.*

Kako resnične so te besede, kaže nam življenje svetnikov. Vsi ti so bili prepričani, da brez milosti božje, bez božjega blagoslova ni mogoče ničesar storiti, ni mogoče nobene čednosti si pridobiti. Kdor se zanaša na lastno moč, mu pokaže Bog kmalu, da je zastoj ves up, ako mu on ne pomaga. — Kako lep zgled nam je sv. Peter v naših vsakdanjih opravilih. Celo noč je s svojimi tovariši ribe lovil na Genezareškem jezeru, toda ves čas brez uspeha. Ko pa mu zjutraj Gospod veli, naj še enkrat poskusi, pravi Peter: *V tvojem imenu* (na tvojo besedo) *hočem to storiti!* in glejte, sedaj se mreža tako prenapolni, da se kar trga. Sv. Pavel pa pravi: *Vse, kar delate v besedi in dejanju, delajte v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.* (Kol. 3. 17.)

V trpljenju, nesreči, nadlogi in žalosti je edino ime Jezus naša prava, zanesljiva pomoč in bramba, da ne omagamo. Ko so po Kristusovem vnebohodu Judje vjeli apostole, jih je dal veliki duhoven preteptsti; oni pa so šli veseli izpred sodišča, ker so mogli za Jezusovo ime kaj pretrpeti. Veliki apostol sv. Pavel kliče ves vesel sredi brezmejnih stisk in nadlog: *Jaz sem poln tolažbe v vseh svojih bridkostih, zaradi imena Jezusovega, ki mi moč daje.* Tako, kristjani, storimo tudi mi v vseh nesrečah, ki nas obiskujejo, zlasti pa tedaj, ko peklenski sovražnik sili v nas in nas nadleguje s skušnjavami. Zakličimo hudobnemu duhu, kar je zaklical pastirček David gredoč nad velikana Golijata: *Ti prihajaš k meni z mečem, sulico in oklepom, jaz pa grem nad te v imenu Gospoda vojnih trum in danes te bo Gospod dal meni v roke.* Da celo v grehilih, ko smo se zamerili Bogu, ne smemo opustiti tega najsvetejšega imena, ker edino le to ime nam je up, da se rešimo. Zato kliče sv. Avguštin: „Jezus, kako sladko, kako prijetno je tvoje ime, ki grešnika budi in mu daje tolažilno upanje, zakaj kaj pomeni tvoje ime družega, nego Zveličar. Torej

zaradi sebe samega, o Jezus, bodi mi Jezus – Odrešenik – in čeprav sem storil veliko grehov, zaradi katerih sem zgubil tvoje prijateljstvo, vendar tvoje ime ni nič zgubilo od svoje moči, ki me more rešiti!“ Oj, grešnik, da bi pač mogel spoznati, kako velika tolažba je to za-te!

Da, predragi poslušavci, sladko, ljubeznivo, močno ime Jezusovo naj bo naša zvezda vodnica, naša pot, resnica in življenje vse naše žive dni, naj bo naša luč, da nikoli ne bomo hodili v temi. Le z njim, z zaupanjem v moč njegovega imena, s prošnjo, naj nas on varuje in brani, ne pa v zaupanju na svojo lastno moč hočemo to leto začeti. Pri tem sklepu pa hočemo ostati v vsem svojem dejanju in nehanju; kajti, ker je po besedah svetega Hieronima „naše življenje tako siromašno in brez Jezusa le nadloga, brez tolažbe, brez miru in srčnega pokoja, brez zmožnosti storiti kaj dobrega in brez vsake zasluge, zato iščimo onega, pri katerem najdemo vse to in še mnogo več na popolni način“, pojdimo s pastirci k hlevu, kjer nam je Marija Jezusa v plenice povila, da pri nas ostane, hodimo s tremi modrimi iz Jutrovega za zvezdo, ki nam žari v Jezusu, ta blažena, srečna zvezda v novem letu in za vse naše življenje!

2. Torej: z Jezusom, vse v njegovem presvetem imenu! to nam bodi prvo; s tem pa združimo drugo: za Jezusa — vse v njegovo čast! Jezusa spoznati, njega častiti in ljubiti, je naš edini namen na zemlji. Kristijani, ko bi mi njega spoznali, ko bi si k srcu vzeli, kaj vse je on za nas storil, da je prelil vso svojo kri le zato, da nas je odrešil, da je on še sedaj naš Zveličar, ki nam pomaga, ki daje sam sebe v dušno hrano, da nam je tolažba v žalosti, podpora v skušnjavi, pomoč v pokori, da zunaj njega ni nič dobrega, nič svetega, nič lepega, nič veselega, — oj kristijani, ko bi si mi vse to k srcu vzeli, bilo bi naše najljubše opravilo Jezusa ljubiti in njemu čast skazovati. Predragi v Gospodu, kako so svetniki vsi goreli v ljubezni do svojega Zveličarja; rekel bi, da so se kar skušali, kdo bo več iz ljubezni do njega storil in pretrpel. Kako gorečnost je kazal sv. apostol Pavel za čast božjo! Popreje pa je strastno sovražil in preganjal njegove učence. Ko pa se je na poti v Damask Jezus prikazal in mu zaklical: *Pavel, Pavel, zakaj me preganjaš?* — je bil takoj skesan in odgovoril je: *Gospod kdo si, ki me kličeš?* In glas mu je rekel: *Jaz sem Jezus, katerega ti preganjaš!* In Pavel je postal ves drug človek, tako da je Jezus sam o njem rekel:

Izvoljena posoda mi je, ki ponese moje ime pred pagane in kralje in pred Izraelove otroke. (Act. 9, 15.) In sv. Tomaž Akv., ki razlaga te besede, pravi: „Nosil je ime Jezuso v svojem srcu, ker je vedno nanj mislil, na čelu, ker ga je poveličeval, v ustih, ker je vedno o njem govoril, na roki, ker je vse storil v njegovo čast, na peresu, ker je tako lepo o njem pisal, nosil ga je na celem svojem telesu, ker je neizmerno zanj pretrpel.“ Ko so preganjali tega sv. apostola iz kraja v kraj zaradi Jezusovega imena, zaklical je sredi brezmejnih stisk: *Kaj me bo ločilo od ljubezni do Kristusa? Niti sedanje niti prihodnje, niti visočina niti globočina, niti žalost, niti trpljenje, niti smrt, niti življenje me ne more ločiti.* Sv. Ignacij si je izbral za geslo v svojem življenju besede: „Omnia ad maiorem Dei gloriam!“

Kristijani, ali je pa hudo in težavno vse za Boga storiti? Nikakor ne! Ravno tisti sv. Pavel nas uči: *Ali jeste, ali pijete, ali kaj drugega delate, vse v čast božjo delajte!* Kar je storil sv. Pavel, kar so storili neštevilni svetniki iz ljubezni do Boga, to vse sicer mi nemoremo storiti, ker živimo v drugih razmerah, toda ravno on nas uči, da vendarle silno veliko lahko storimo, ker celo vsako najmanjšo stvarico, vsako najmanjše opravilo obrnemo njemu v čast. Vsaka beseda, vsako delo, katero izvršimo v svojem stanu in poklicu, vsak dušni boj, katerega premagamo, vsaka molitvica, katero zmolimo, vsako znamenje sv. Križa, katero storimo, vsaka kapljica vode, katero popijemo ali se ž njo pokropimo, vsaka bolečina, katero voljno pretrpimo, vsako ponižanje in zaničevanje, katero ponižno sprejmemo, vsak košček kruha, ki ga povžijemo, vsako delo, vse, prav vse ima pred Bogom veliko veljave, za nas pa veliko plačilo, ako storimo to iz ljubezni do Boga, ako Bogu to darujemo. Kristijan, zato nikar ne pomišljaj, kako bi Boga častil, katere nove molitvice se ti je zopet treba naučiti, ne, to kar ravno delaš, to delaj iz ljubezni do Boga, in dobro bo. Bodisi da hodiš, ali sediš, ali ležiš, ali govoriš, vse, prav vse daruj ljubemu Bogu! To menda ni nič težavnega? Zdihnimo tudi mi večkrat: „Vse v večjo čast božjo!“

3. Z Jezusom, vse v njegovem presv. imenu, za Jezusa — vse v njegovo večjo čast, to naj nam bota dve zvezdi vodnici v tem letu kakor tudi vse naše žive dni! Ako nam bota te dve žarni zvezdi svetili celo naše življenje, upati smemo, da potem bomo na večer svojega zemskega potovanja zaslišali prijetne, ljubeznive besede: „Sedaj pa — k Jezusu! Tje, kjer nas on

pričakuje, da nas poplača. On sam je rekel: *Kjer sem jaz, tam naj bo tudi moj učenec!* Psalmist pa govori (5, 12.): *Vsi, ki ljubijo tvoje ime, hvalili se bodo v tebi in večno veselili in ti boš v njih prebival.*

Pokažimo torej, kristijani, da res ljubimo svojega Zveličarja! Pokažimo, da vemo, kaj je on za nas storil, da smo mu za vse to hvaležni. To pokažemo najlepše s tem, da v vsem svojem dejanju in nehanju ž njim živimo in za njega, v njegovo slavo delujemo. Poslušajmo opomin apostolov: *Kar je v nebesih, to iščite, ne kar je na zemlji!* In s psalmistom zdihujmo večkrat: *Kakor hrepeni žejen jelen po mrzli studenčnici, tako koprne po tebi moja duša, o Gospod!* Da, ljubi Zveličar, mili naš Jezus, zate, le zate hočemo živeti, zate trpeti, zate umreti, ker naša srca so prepričana, kako resnične so besede sv. Avguština, ki pravi: „Zase si nas ustvaril, o Gospod, in nemirno je naše srce, dokler v tebi ne počiva!“

Zato, ljubi moji, veselimo se, ako z Jezusom in za Jezusa živimo, ž njim in za njega delamo in trpimo, ako bomo ž njim tudi umrli, prepričani smemo biti, da mi, ki smo sedaj ž njim, bomo ž njim tudi v njegovem kraljestvu na vse veke. Veseliti se sme, kdor je dobro delal, lepo živel z ljubim Zveličarjem, ker prejel bo obilno plačilo, veseliti se sme grešnik, ki se je spokoril za svoje grehe, ker upati sme, da mu bo Jezus milostljiv vodnik, veseliti se sme vsak žalostni, nesrečni, preganjani kristijan, ker Bog sam ga bo potolažil in mu otrl bridke solze. Vsem tem bo zaklical enkrat: *Pridite vi blagodarjeni mojega očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta!* Poslej naj vam bo moje ime vaše tolažilo, vaše veselje, vaša luč, vaše večno, srečno življenje!

Ljubi moji, res srečen je začetek tega leta, ako ga s takimi sklepi nastopamo, katere ponavljajmo celo leto dan za dnevom zjutraj in zvečer. „Z Jezusom, za Jezusa, da pridemo k Jezusu!“ bodi naše geslo! Zato molimo danes prvi dan s pobožnim Janezom Gersonom: O Jezus, blagoslovi nam začetek leta s svojo dobrotljivostjo, kronaj ga s svojo usmiljenostjo, ker tvojemu imenu smo ga posvetili. Z blaženim Hugonom pa ga prosimo treh milosti: da bi bil „Jezus“ danes naša prva, v smrtni pa zadnja beseda, da bi bil „Jezus“ danes naša prva, v smrtni uri pa zadnja naša misel, in da bi bil Jezus v presv. zakramentu

naša zadnja popotnica. Potem bomo smeli s prerokom klicati: *Jaz pa se bom v Gospodu veselil in radoval v Bogu svojem Jezusu! Amen.* † J. Benkovič.

Praznik sv. treh kraljev.

1. Jezus Kristus — obseg vsega razodenja in srce človeštva.

Jezus Kristus, včeraj in danes in vekomaj ravnoisti. Hebr. 13, 8.

Največje čudo se je zgodilo: večni Bog je postal človek; pa znano je to le malemu mestecu Betlehemu, le revnim pastirjem je to naznanjeno, in vendar ima biti novorojeni luč narodov; Odrešenik vsega sveta, ne sme biti skrit, mora biti vsem razodet. In glej, Bog, ki je čudovito razodel rojstvo svojega Sina po angelu pastirjem, ga razglasi po prečudni zvezdi trem modrim, in v njih vsemu nevernemu svetu. Zato opominja sv. papež Leon k veselju, ker kmalu po slovesnosti rojstva Kristusovega je zasvetila slovesnost njegovega razglašenja, in njega, ki ga je rodila devica, ima spoznati ves svet; nebesa so oznanovale slavo božjo pri rojstvu Zveličarjevem, po vsem svetu je šel glas njegov, ko je zvezda vodila tri modre z Jutrovega ga molit. V teh treh modrih, ki so prišli za zvezdo, Jezusa molit, priznavamo prvine našega poklica in naše vere. Od tod je nam po naših prednikih v Zveličarju odprta pot v življenje, ker ga je zavrгла judovska trdovratnost, je zasvetila njegova luč narodom. Zato nam je častitljiv današnji sv. praznik, v katerem je svetu razglašen Zveličar, in njega, ki so ga modri v detetu molili, časti verni svet kot vsegamogočnega Gospoda nebes in zemlje, njega, ki je Bog in človek, naš Odrešenik. Zvezda prečudne svetlobe je oznanila modrim njegov prihod, in po notranjem spoznanju so ga iskali, našli, molili, in mu darovali. Kam hočemo mi danes obrniti oči in srce kakor v njega, ki ga je zvezda naznanovale modrim in vsemu svetu, ki je revno dete in mogočni Bog, naš brat in Gospod, rojen od žene, in Očeta vekomaj, ki je obljubljen od začetka, poslan v polnosti časa, je še zdaj pri nas in ostane do konca in celo večnost; — z a k a j Jezus Kristus je večni in kolikor bolj ga bomo spoznali, tolikanj bolj ga bomo ljubili.

In zato pomislimo danes, kako je Jezus Kristus kot Bog in človek, kot naš Odrešenik, obseg vsega razodenja, središče ali srce vsega človeškega rodu, skozi vse čase. Zato te molimo, o božje Dete, s tremi modrimi in te prosimo zasveti s svojo nadnaravno lučjo kot nebeška zvezda v naša srca, da jih razsvetliš in ogreješ za pravo spoznanje in ljubezen do tebe.

Veličastno je stvarjenje božje; nebo in zemlja sta delo njegovih rok ter priča njegove modrosti in mogočnosti; vse na zemlji je v lepem redu in oznanuje slavo božjo. Pa zemlja je le majhna v primeri z vesoljnim svetom in se suče, kakor druge premične zvezde okrog solnca, ki je nezmerno večje od zemlje ter ji daje svetlobo in gorkoto in po nji življenje stvarjem na zemlji. Brez solnca bi bila naša zemlja vsa mrtva in pusta; nobeden človek, nobena žival, nobena travica bi ne mogla na nji biti. Bog po solncu odloči zemlji njeno pot, po solncu ji daje svetlobo in življenje, gorkoto in rodovitnost.

Kar je solnce za zemljo, je Jezus Kristus v duhovnem pomenu za ves grešni človeški rod: vsi prejemamo od njega luč resnice in gorkoto milosti božje, vsem le on daje nadnaravno dušno življenje, vsa zgodovina človeškega rodu je obrnjena na to svoje središče ali srce. Kristus je pravo in edino *solnce pravice in resnice*, ki je zasijalo s svojim prvim žarkom po grehu v raju, svetlo in gorke sije vse čase in bo sijalo veličastno na veke. *On je prava luč, ki razsvetli vsakega človeka, ki pride na ta svet; on je Beseda od začetka*, ki ogreva in omeči človeško srce z nadnaravno milostjo. Že v stari zavezi je bil napovedan ne le kot človek, ampak tudi kot pravi Bog, da bi kakor Bog in človek rešil greha človeški rod, ker je po človeški naravi radovoljno pokoren bil in trpel; zavoljo božje narave pa je to delo odrešenja bilo neskončne vrednosti in je tako zadostilo božji pravici za neskončno razžaljenje greha; zakaj ni drugzega imena pod solncem, v katerem bi mogli zveličani biti.

1. Zato je bil takoj po prvem grehu v raju napovedan On, ki bo kači glavo strl, in tako je v žalostno temo prvega greha zasvetil žarek upanja, obljubljen je Zmagovalec peklenke kače — Kristus, ki je prišel, da razdere dela satanova. Precej z božjo pravico prisije tudi milost božja, in ta edini žarek sveti grešnemu svetu 2000 let, ki se z zaupanjem ozira oddaleč na Zmagovalca

kače. — Drugi žarek prisije čez 2000 let, ko si Bog izvoli Abrahama za očeta vernih ter mu trikrat ponovi obljubo: *V tvojem zarodu bodo blagoslovljeni vsi narodi zemlje.* Ta blagoslov je došel vsem ljudstvom po Jezusu Kristusu, ki je odvezel prekletstvo greha in prinesel resnico in milost, z njo pravi blagoslov, vsem v zveličanje. — Njega napoveduje o Mojzesovem času prerok Balaam rekoč: *Govori poslušalec božje besede, kateri ve nauk najvišega in vidi prikazen Vsegamogočnega: Videl ga bom, toda ne sedaj, gledal ga bom, toda ne blizo. Zvezda izhaja iz Jakopa in žezlo se vzdiguje iz Izraela.* Daleč vidi prerok to zvezdo, ki je Stvarnik zvezd, in je zvezdo poslal trem modrim. — Njega napoveduje 1500 let poprej Mojzes, ki je z Bogom govoril, božjo postavo dal in zavezo med Bogom in ljudstvom sklenil: *Preroka, kakor mene, bo obudil Gospod Bog izmed tvojih bratov; tega poslušajte.* On je veliki prerok, ki je Boga gledal od obličja do obličja, je Beseda božja sama, prerok, ki je dal novo postavo, ki je sklenil boljši zavezo memo Mojzesove, in je Bog sam zapovedal: *Tega poslušajte.* — On je, katerega je 1000 let poprej napovedoval kraljevi prerok kot mogočnega kralja: *Kraljeval bo od morja do morja, od rek do pokrajin sveta; molili ga bodo vsi kralji, služili mu vsi narodi; kralji iz Tarza in otokov mu bodo daril dajali, kralji Arabcev in Sabe mu bodo darov prinesli.* Njega ime bo hvaljeno vekomaj; kakor solnce ostane njega ime; oblagodarjeni bodo v njem vsi rodovi zemlje; vsi narodi ga bodo poveličevali. In glej čudno izpolnenje današnji dan: daljni kralji mu prineso darov in ga molijo; po njih je naznanjen vsem narodom, ki ga poveličujejo od veka do veka; On je kralj kraljev. Njega napoveduje več kot 700 let poprej veliki prerok Izaija: *Bog sam bo dal znamenje, glej! devica bo spočela in rodila sina in njegovo ime bo Emanuel — Bog z nami. Dete nam bo dano in sin rojen . . . njegovo ime je: Čudodelnik, svetovalec, Bog, močni, oče večnosti, kralj miru. Bog sam bo prišel in vas bo rešil.* In glej devica je rodila Emanuela, Jezusa Kristusa; Boga in kralja miru pridejo molit pastirji in trije modri. Po njem milo zdihuje ta prerok rekoč: *Rosite ga nebesa od zgoraj, in dežujte oblaki pravičnega, odpri se zemlja in rodi Odrešenika,* besede, katere po mislih sv. Avguština včlovečenje Sina božjega tako očitno naznanujejo, da ni treba razlaganja; nebesa so se odprla in zemlji je rojen Odrešenik. Ravno tisti čas piše prerok Mihej, da iz malega *Betlehema bo*

*prišel vojvoda, ki bo Gospodovalec v Izraelu in njegov izhod je od začetka do vekomaj; in glej v tem Betlehemu angel naznani pastirjem rojstvo kralja, ki je rojen od Boga Očeta vekomaj; in pismouki zavrnejo tri modre na vprašanje: kje je novorojeni kralj Judov, po teh prerokovih besedah v Betlehem. — Prerok Daniel napoveduje v 6. veku, da še sedemdesetletnih tednov je, da se greh konča, krivica zbríše, pravica dojde in se spolni prerokovanje in svet vidi Sina človeka, ki mu je dana oblast in čast in kraljestvo ter mu bodo služili vsi narodi ljudstva in jeziki, in njegova oblast bo večna, ki mu ne bo odvzeta. In glej, angel devici oznani: *Kraljevul bo v hiši Jakopovi vekomaj in njegova kraljestva ne bo konca.* In Jezus sam govori: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.* — In zadnji izmed prerokov, Malahija, piše: *Van, ki se bojite mojega imena, bo prisijalo Solnce pravice.* Jezus je pravo Solnce pravice, njegovi žarki dajejo dušno zdravje — zveličanje. Ravno tako očitno piše isti prerok o njem: *Glej, jaz bom poslal svojega angela in bo pripravljaj pot pred tvojim obličjem, in precej bo prišel Gospod k svojemu tempelnu, ki ga iščete, angel zaveze, ki ga želite. Glejte pride.* In glej, Jezus sam razlaga o Janezu Krstniku besede o tem, ki pot pripravlja in sv. Janez pokaže s prstom tega, ki ga je prerok napovedal: *Glejte pride — glejte Jagnje božje.**

Tako so v temno noč stare zaveze sijali žarki upanja in skoz stoletja napovedovali njega, ki ni le človek, temveč tudi živi Bog, večni kralj in viši duhoven, večji kot prerok; njega, ki je obseg in konec vsega razodenja, ki ima spet človeka z Bogom spraviti in ima biti luč vsem narodom. Pa tudi gorečnost ali dušno življenje je izviral iz njega že v stari zavezi. Vsi pravični so dosegli opravičevanje t. j. odpuščenje in milost le v veri in upanju na Odrešenika, kakor sv. Pavel pravi: *Pili so vsi očetje od te skale; skala pa je Kristus, vse daritve od Boga zapovedane so pomenile le njegovo daritev in so le od nje imele svojo moč.* Vsa postava je pripravljala le na njega; konec postave je Kristus. Vse predpodbene, n. pr. Melhisedek, velikonočno jagnje, mana iz nebes so njega pomenile in se v njem spolnile. Vsa stara zaveza ima svoj velik pomen in razumevnost šele v njem, na katerega je pripravljala in napovedovala z besedo in predpodobami. Odrešenik je bil edino upanje dolgih stoletij stare zaveze. On je obljubljeni blagoslov in pričakovanje narodov, zvezda iz Jakopa, kralj miru. Zato Kristus

sam pravi: *Preiskujte sv. pismo . . . to daje spričevanje o meni. Abraham se je veselil videti moj dan, videl ga je in se radoval. Ako bi verovali Mojzesu, bi verovali tudi tudi v mene, ker o meni je on pisal.* Ali ni tedaj Jezus res solnce, ki s svojimi žarki razsvetljuje in oživlja že staro zavezo, solnce, na katero se vse ozira, vse kaže med težkim potovanjem tega življenja?

2. Ako pa v staro zavezo posvetijo žarki solnca pravice, je to še bolj očitno postalo v novi zavezi. Ko namreč pride polnost časov, je rojen iz device on, katerega začudeni svet priznava ne kot stvar, ampak kot Stvarnika samega; kot Gospoda večnosti se razodene, angeli mu služijo, in mu pojo nebeško pesem kot kralju nebes: zvezda ga naznani modrim kot Stvarnika zvezd in zemlje; sv. Janez Krstnik, največi izmed rojenih od žene, mu daje pričevanje: *Jagnje božje, kateremu nisem vreden odvezati jermenov od čevljev. Sam nebeški oče priča dvakrat: Ta je moj ljubeznjivi Sin, ki imam dopadenje nad njim, njega poslušajte. Poveličal sem ga in bom spet poveličal.* Celo hudobni duhovi ga spoznajo rekoč: Kaj je nam in tebi, Jezus Sin božji.

Kaj pa pravi in priča sam o sebi, kdo da je? On pravi: Iz nebes sem prišel, Oče me je poslal. Moj nauk ni moj, ampak tega, ki me je poslal. *Kdor mene vidi, vidi Očeta, Oče je v meni in jaz v njem; jaz in Oče sva eno: kar Oče dela, to tudi Sin dela, da vsi Sina časte, kakor Očeta časte. Jaz sem pot, resnica in življenje, nihče ne pride k Očetu, razen po meni, brez mene ne morete nič.* — Pa ne trdi le z besedo tega, tudi njegova dela to pričajo: On zapoveduje vetrovom in morju, On čudno pomnoži kruhe in tisoče nasiti; ozdravlja slepe in gobove, in mrtvim daje življenje; zato sme reči: *Dela dajejo pričevanje o meni.* Ako opravljam delo mojega Očeta, verjemite vsaj delom, da spoznate, da je Oče v meni in jaz v njem. Zato reče Judom: *Srečne oči, katere vidijo, kar vi vidite, veliko jih je želelo videti, kar vi vidite.* Zato se ljudstvo zavzame in kliče: Ko Mesija pride, ali bo mogel veči čudeže delati, kakor jih On dela; in Nikodem mu reče: Nihče ne more tacih del delati, razen Boga, in ako je Bog z njim. — Kot Sinu božjega se pokaže še v smrti, ko mu nebo in zemlja pričevanje dajeta. Solnce otemni, ker zemlja se trese, in se zavzame nad tem, kar se godi, skale pokajo in grobi se odpirajo. Ko je to videl rimski stotnik, prestrašen zakliče: *Zares, ta je bil sin božji.* In Jezus to potrdi, ko vstane iz groba

kot zmagovalec smrti in Gospod življenja, in je smel reči: Oblast imam življenje dati in ga spet vzeti; o smrt, kje je tvoja zmaga, o smrt, kje je tvoje želo? — ko se je kot novo, jutranje Solnce častljivo prikazal iz groba, ter so dela potrdila njegovo besedo: *Jaz sem vstajenje in življenje, kdor v me veruje, če tudi umrje, bo živel.*

Zato ga tudi njegovi učenci, ki so bili vedno okrog njega in od sv. Duha razsvetljeni, spoznajo za Sina božjega in Odrešenika sveta. Sv. Peter slovesno vprašan spozna: *Ti si Kristus Sin živega Boga;* in sv. Janez piše: *Kar je bilo od začetka, kar smo slišali, z očmi videli, kar so naše roke tipale od Besede življenja, vam oznanujemo. Bog je bila Beseda. In Beseda je meso postala, in smo videli njegovo čast, kakor čast Edinorojenega polno milosti in resnice.* Njega imenuje kralja kraljev, gospoda gospodov, ki je vreden sprejeti moč in božjo čast, modrost in zahvalo. Sv. Pavel pravi: *Dano mu je ime čez vsa imena, da se v njegovem imenu pripogujejo vsa kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo.* On je čez vse — Bog hvaljen vekomaj, v njem prebiva polnost božje narave telesno, ki je nezmerno večji mimo angelov in ga molijo vsi angeli božji. Le v njem imamo odrešenje, uče ravno ti učenci. Sv. Pavel piše: *Bog je bil v Kristusu in si je svet spravil, in ne greha prišteval. Eden je srednik med Bogom in človekom, človek Jezus Kristus.* Sveti Peter govori: *Veste, da niste odkupljeni z minljivim zlatom in srebrom, ampak z drago krvjo neomadeževanega Jagnjeta Kristusa.* Sv. Janez govori: *Ako je kdo grešil, imamo Besednika pri Bogu, Jezusa Kristusa, on je sprava za naše grehe.* In to odrešenje je novo življenje — milost, pogoj in zastava zveličanja, novo stvarjenje, največje delo božje ljubezni. Tako se je v polnosti časa dajalo pričevanje Kristusu in njegovemu delu, tako je svetilo opoldansko solnce, ki je navidez zašlo na Golgoti, pa svit-leje izhajalo v vstajenju, da nikdar več ne zajde; zakaj Jezus Kristus je včeraj in danes in vekomaj ravno tisti.

3. Zato najdemo pozneje ravno to vero v njegovo osebo in delo; saj je v ta namen postavil svoje kraljestvo sveto cerkev, kateri je izročil vso svojo resnico in milost, vso potrebno oblast za vse čase in zato On pri nji kot svoji sv. nevesti ostane vse dni do konca sveta; zato ta cerkev in njeni učeni ki ravno to uče, kakor Jezus Kristus in apostoli. Že v 1. veku apostolski očak, modri Hermes piše: Njegovo ime je nezmerno in

ves svet on drži. Sv. Klement pravi: tako moramo misliti o Kristusu, kakor o Bogu in sodniku živih in mrtvih. Mučenci, ki so za vero dali življenje, to vero spoznajo še v smrti; n. pr. v 3. veku sv. Nicefor: Mi kristjani imamo Kristusa Boga za kralja, ker On sam je pravi Bog, Stvarnik nebes in zemlje. V 4. veku sv. Saturnin moli: Gospod Jezus Kristus kristjani smo, tebi služimo, ti si naše upanje, naš sv. Bog, visoki Bog, mogočni Bog. Pa čemu posamezne pričevalce; saj vesoljna cerkev vse veke spoznava: Verujem v Jezusa Kristusa Sinu božjega; vsa cerkev kliče: Čast bodi Očetu in Sinu; cerkev sklepa svoje molitve: Po našem Gospodu Jezusu Kristusu, kateri s teboj živi in kraljuje. Cerkev ima oblast od njega, ki mu je dana vsa oblast, in v njegovem imenu božjo besedo oznanuje, službo božjo opravlja, krsti in deli sv. odvezo; sv. cerkev vse leto praznuje skrivnosti iz njegovega življenja od rojstva in razglašanja do vnebohoda, njega moli v sv. Rešnjem Telesu resnično pričujočega, kakor trije modri malo dete; tudi Marijo časti zlasti zavoljo Sina božjega in svetnike le kot njegove služabnike; njegova nevesta se vojskuje pod njegovim banderom in vse veke slavno zmaguje ter peklenška vrata je ne bodo premagala, ker je On z njo, ki bo položil vse sovražnike v svoje podnožje. Njegovi postavi so se kralji in mogočni podvrgli, Njega so učeni in modri kot učenika spoznali. Njega so celi narodi želeli in po zavrženi zmoti radostno sprejeli, njegov nauk je obličje zemlje premenil. Čudeži njegovi in njegovih učencev so prerodili človeški rod in njegova milost je obudila prečudne viteze krščanskih čednosti, kajti On je glava, verniki udje, in jim moč in življenje od glave doteka, pri sv. krstu, v življenju in v smrti uri. Po njem so naše cerkve zares hiše božje, ker On pravi Bog se tu daruje. Njegovo najsv. Ime se slavi čez vse in doni po vsem svetu od solnčnega izhoda do zahoda, od njegove smrti, rojstva in do sedaj ga molijo verni iz vseh stanov in narodov kakor trije modri, ga ljubijo in mu služijo vsi ljudje kakor v 1. veku, tako v 4, kakor 5. tako v 10. kakor v 16 tako v 20. Njega časte in molijo revni in bogati kakor pastirji in modri po rojstvu; njemu pojo trikrat sveto po Evropi in Aziji, Afriki in Ameriki, kakor angeli in svetniki v nebesih. Nebo in zemlja je polna njegove slave.

Kje je kralj, kje prerok, kje bitje razen Boga, da se bi mu bila dajala tolika čast in ljubezen od vseh pametnih stvari od veka do veka? Komu je pa tudi Bog kot sinu rekel: *Moj sin si,*

danes sem te rodil? Ali ni On res solnce pravice, okrog katerega se vrti ves ustvarjeni svet, ki oživlja in unema vse pravične s čeznaravno milostjo? Dasiravno je imel ob vseh časih nasprotnike, od Heroda, ki ga je preganjal, judov, ki so ga obsodili, nevernike in krivoverce, ki so ga črtili in žalili, je vse to le množilo njegovo zmago in slavo, osramočeni so bili nasprotniki. Jezus pa slovi in živi kot kralj naših src, kralj nebes in zemlje, in tudi danes se jih na milijone veseli praznika njegovega razglasenja ter vedno se spolnujejo pomenljive besede vrezane v imenitni obelisk v Rimu: Kristus zmaguje, Kristus kraljuje, Kristus zapoveduje. In kakor do sedaj, tako bo tudi v prihodnje in vekomaj, *Jezus Kristus je včeraj in danes in vekomaj ravno tisti*. Ko že ne bo tega rodu, se bo še njegova daritev za nas opravljala in njegovo znamenje stalo na naših grobeh, ker le On je življenje in vstajenje; ko bodo mogočna kraljestva razpadla in krone strohnele, bo stalo trdno njegovo kraljestvo sv. cerkev, in njegova slava se ne bo starala; ko bodo že stoletja prešla, se bodo verni še veselili Jezusovega včlovečenja, ko bodo zmote prišli in prešle, bodo pozni rodovi še hodili v njegovi svetlobi in milosti, in zvesti služabniki ga bodo molili, kot trije modri. In ko že ne bo več novega zaroda, ko bo solnce otemnelo, pride On v veliki časti, mrtvi bodo zaslišali njegov glas, vstali in se zbirali okrog božjega pastirja in sodnika, pravični in grešniki bodo priče njegove božje moči in pravice, ter pojdejo uni v večno življenje, ti pa v večno pogubljenje; *zakaj nebo in zemlja bota prešla, njegove božje besede pa ne bodo prešle*. In glej še v večnosti, ko bo On Solnce nebeškega Jeruzalema, bodo zbrani izvoljeni okrog prestola Jagnjeta božjega, bodo apostoli in mučenci krone in palmove vejice odkladali, pred njim bodo nedolžni novo pesem peli, pred njim angeli trikrat sveto ponavljali, pred njim bodo vsi nebeščani klicali: *Vredno je Jagnje prejeti moč in božjo čast, modrost in zahvalo*; vsi bodo v njem spoznali svojega Boga in Odrešenika in vso večnost jim bo On kot kralj nebes in zemlje vsem vir neizmerne veselja in večno plačilo.

Tako je Jezus Kristus *včeraj in danes in vekomaj ravno tisti*. Njega so napovedovali in pričakovali v stari zavezi nekdanji rodovi, Njega so nebesa oznanovala, v njem so oblagodarjeni narodi vsih časov, Njega bodo častili vso večnost. Ali

torej ni prav, da katoliška cerkev tako slavnostno obhaja praznik Njegovega razglašenja, in s prerokom nam kliče: *Vstani Jeruzalem, bodi razsvetljen, ker prišla je tvoja luč in čast Gospodova nad teboj izhaja.* O da bi tudi nas prebudil glas prerokov in sv. cerkve, da bi tudi mi prejeli od njega svetlobo in gorečnost ljubezni vse žive dni, da bi z besedo in s srcem klicali: *Češčen, ki pride v imenu Gospodovem; slava Sinu Davidovemu.*

Kristjani, po tem Jezusu Kristusu se mi imenujemo, v njegovem imenu smo krščeni, vanj verujemo, njega častimo, pod njegovim banderom se vojskujemo vse žive dni s trdnim upanjem, da v njem dosežemo večno zveličanje; ker ni družega imena, v katerem bi mogli zveličani biti. (Ni dolgo, ko sem bil tukaj priča ginljivega trenutka, ko ste očitno in slovesno ponavljaje krstno obljubo klicali: Verujem v Jezusa Kristusa Sina božjega, edinega Gospoda.) Ostanite zvesti krstni obljubi svoje žive dni, pripravljeni raje dati srce iz telesa, kakor Jezusa iz srca. To je tolikanj bolj treba, ker jih je današnji dan veliko, ki so sovražniki Kristusovega križa, in ga hočejo tudi vam in vašim otrokom zvito in hinavsko iz srca izpuliti, ki ga zaničujejo v njegovih namestnikih, zametujejo njegovo resnico in milost rekoč: Nočemo, da bi ta čez nas kraljeval. Kristjani, ne dajte se slepiti, *Jezus Kristus je včeraj in danes in vekomaj ravno tisti* in nas zagotovi: *Zaupajte, jaz sem svet premagal; poglavar tega sveta nima nič nad menoj.* On sam ima besede večnega življenja. Nihče ni nanj upal in bil osramočen.

Kaj pa mu hočemo danes dati v zastavo svoje zvestobe in znamenje svojega češčenja? Trije modri so prišli daleč ga molit in so mu darovali najdražje reči: Zlata, mire in kadila; tudi mi smo ga prišli molit, pa On ne potrebuje zlata, ker njegovo je nebo in zemlja; le en dar od nas hoče, ki ga vsak zamore dati. Srce nam je dal in zdaj trka rekoč: *Kristijan! daj mi svoje srce.*

Da bo pa to srce Njemu dopadljiv dar, kakšno naj bo?

1. Verno, da je Jezus Kristus Sin božji naš Odrešenik. Vanj so verovali očaki, in preroki napovedovali kot Emanuela; Njega so molili in mu darovali trije modri, njega so spoznali učenci za Sina živega Boga; nebeški Oče sam, vsa katoliška cerkev ob vseh časih ga časti kot pravega Boga; njegova dela to potrdijo, nebo in zemlja pričata to pri rojstvu in pri smrti nje-

govi. In on sam zagotovi: *Kdor v me veruje, veruje v tega, ki me je poslal; kdor veruje, bo zveličan.* In sami vsak dan molite: *Verujemo v Jezusa Kristusa.* O Gospod, sprejmi dar našega vernega srca, in potrdi nas v tej veri v življenju in smrti!

2. Polno zaupanja. Vsi smo bili v temi greha in sužnosti, ranjeni za smrt. Pa nebeška luč nam v njem zasveti, on kot kraljev Sin pride rešit sužnosti, kot usmiljeni Samarijan zdraviti naše dušne rane. On išče tudi zgubljenih in ponuja milost vsem, roke ima polne milosti in kakor nekdanji gre prečudna moč od njega. Zato pravi sv. Janez: *Ako je kdo grešil, imamo Besednika pri Bogu.* Saj božje dete ni prišlo pogubljat, ampak zveličat. On je postal naš brat, da nam poda roko. Zato stopimo z zaupanjem pred prestol milosti, pred jaslice, da pomoč zadobimo v prijetnem času, in ko ga molimo, prosimo: Stori še večje to moje upanje!

3. Ljubezni polno. Čudeži ljubezni so po njem razodeti. Ljubezen ga je pripeljala z nebeškega prestola v dolino solz, ljubezen je povsod skazoval, ljubezen je učil kot prvo zapoved, ljubezen ga je vodila od jaslic do križa, in ta ljubezen ni umrla, imajo do nas na desnici Očeta ter prosi za nas, skazuje nam jo po svoji nevesti, sv. Cerkvi, ter vsak praznik nam kaže drugo čudo njegove ljubezni. Kaj hočemo mi zato vrniti. Sam odgovori že v stari zavezi. Kaj hoče Gospod tvoj Bog od tebe, kakor da ga ljubiš iz vsega srca? To kliče v novi zavezi: *Ogenj sem prinesel na svet, in kaj hočem, kakor da gori!* On kaže na svoje srce, sedež ljubezni. On nam je dal srce, da ga ljubimo. Prinesimo ga mu v dar, polno goreče ljubezni, ki le njega išče, njemu živi; in tudi stokrat vprašano sme reči s sv. Petrom: *Gospod, ti veš, da te ljubim,* in polno močne ljubezni s sv. Pavlom: *„Kdo nas bo ločil od ljubezni Jezusa Kristusa.* Svest sem si, da ne smrt, ne življenje, ne sedanje, ne prihodnje, ne visokost, ne globočina ne kaka druga stvar nas ne bo ločila od ljubezni božje, katera je v Jezusu Kristusu Gospodu našem.“ O Gospod sprejmi milostljivo naš slab dar, naše verno, zaupljivo in ljubezni polno srce, da povsod tebe hvali, tebe moli, je s teboj sklenjeno v življenju, v smrti in na večne čase tam, kjer si ti včeraj in danes in vedno ravno tisti. Amen.

† Dr. Andr. Čebašek.

2. Homilija lista.

Vstani Jeruzalem! bodi razsvetljen.

Iz. 60, 1.

„Grozoviti Herod, kaj se bojiš, da pride Bog Kralj? Ne jemlje posvetnega on, ki daje nebeško kraljestvo.“ To poje današnji dan sv. Cerkev. O nesrečni Herod! Zveličar je prišel na svet, zveličat tudi njega, pa mesto da bi ga s srčnim hrepenenjem in velikim veseljem sprejel ter spoznal in častil kot svojega Odrešenika, namestu tega si prizadeva celo, da bi umoril novorojeno Dete. Mi smo bolj srečni, dragi v Kristusu, mi verujemo v Odrešenika. Današnji praznik se imenuje razglašenje Gospodovo. Res, danes je spomin, ko so neverniki, namreč trije modri iz Jutrovega zadobili milost sv. vere in so prišli molit Jezusa, novorojeno Dete, ter tako očitno izpoznati svojo vero v Odrešenika Kralja in Boga. Sv. trije kralji so iz hvaležnosti za milost sv. vere razglasili Odrešenika po svojih domačih deželah in po drugih neverskih krajih. Oznanovali so sv. vero med neverniki. Današnji praznik nas torej spominja velike milosti sv. vere, katere so deležni postali neverniki. Glejte dragi kristjani! neverniki so bili tudi naši stari pradedje. Danes se imamo torej posebno zahvaliti za milost sv. vere, katere smo deležni postali ne-le mi, ampak vže naši predniki. Iz hvaležnosti za milost sv. vere premišljujmo, kakošne nauke nam daje današnje berilo iz preroka Izajija. Sveti trije kralji izprosite nam milost prave hvaležnosti za sv. vero.

Vstani, bodi razsvetljen Jeruzalem! ker pride tvoja luč in Gospodovo Veličastvo nad teboj vzhaja. Jeruzalem pomeni tukaj kraljestvo Odrešenikovo; prerok pripoveduje namreč o veličastvu novega kraljestva božjega. To je tisto kraljestvo, za katero prosimo v Gospodovi molitvi: „Pridi k nam tvoje kraljestvo.“ To je kraljestvo sv. vere, milosti božje, to je sv. Cerkev, sv. katoliška Cerkev. Ko tako molimo v očenašu, prosimo Boga, da bi se razširjala sv. vera, da bi mi sami in tudi drugi deležni postali milosti božje, da bi se utrdila in razširjala sv. katoliška Cerkev, in da bi se enkrat tudi mi udeležili nebeškega kraljestva. Kakor prerok govori o kraljestvu Odrešenikovem, tako kličem tudi jaz vsakemu izmed vas, — vsaj mi vsi smo udje tega kraljestva, mi smo udje svete katoliške Cerkve —, torej kličem vsakemu izmed vas: *Vstani, bodi razsvetljen, ker pride tvoja luč in Gospodovo veličastvo nad*

teboj vzhaja; vstani, daj se razsvetliti, ne zametuj luči, nikar ne zametuj milosti sv. vere, ne zaničuj milosti božje, ne zanemarjaj svojega zveličanja; ker pride tvoja luč in Gospodovo Veličastvo nad teboj vzhaja; res prišla je luč, prišel je Odrešenik, mi smo sprejeti v sv. Cerkev, mi smo verni kristjanje in imamo pravico do dobrot, katere je Gospod zapustil svoji Cerkvi. Bog je po Odrešeniku razodel svoje Veličastvo in mi verujemo, kar nas uči sv. katoliška Cerkev, in tudi upamo, da bomo enkrat deležni postali božjega veličastva v nebeškem kraljestvu.

Ker glej tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal, in njegova čast se bo v tebi videla. O koliko ljudi je še v temi zmote, nevere; koliko ljudi je pa tudi v temi, v noči pregreh in hudobije. *Glej tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal.* O res, vže se je prikazal, prišel je Odrešenik in nas je poučil, kaj moramo verovati, kako moramo živeti; mi smo deležni postali luči sv. vere, toda žalostno je, da velikrat ne maramo za to luč, ampak raje hodimo v temi hudobije, ne živimo po sv. veri. Kolika nespamet in kolika nehvaležnost, da krščanski človek, ki dobro ve, kaj ima storiti in česa se ima verovati, pa se vendar tako malo meni za milost sv. vere in vse drugače živi, kakor ga uči sveta katoliška Cerkev. *Ker glej tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal in njegova čast se bo v tebi videla.* Prišel je Gospod Odrešenik, razsvetlil nas je z lučjo sv. vere in je razodel svoje veličastvo, ker je premagal hudobnega duha, premagal greh in smrt in je tudi nam zapustil pripomočke zoper greh, zoper hudobnega duha, zoper večno pogubljenje. Sv. katoliška Cerkev nas uči resnice, ki nam jih razodel Odrešenik Jezus Kristus; sv. katoliška Cerkev nam pa tudi deli sv. zakramente, da bi se tudi v resnici zgodilo, kar pravi prerok: *In njegova čast se bo v tebi videla.* O da bi kristjanje bili hvaležni za milost sv. vere in se tudi zvesto posluževali pripomočkov zveličanja, da bi zlasti moški pogosteje prejemali sv. zakramente!

In narodi bodo pri tvoji luči hodili, in kralji v svetlobi, katera tebi vzhaja. Katera vera daje pravo razsvetljenje narodom, katera cerkev zamore osrečiti ljudstva? To je edino sv. katoliška Cerkev, ki edina uči vse resnice in ravno tiste resnice, kakor jih je učil božji Odrešenik, Jezus Kristus, večni Bog. Sv. katoliška Cerkev je postavljena od Jezusa, postavljena je za vse ljudi, za revne in bogate, za učene in neučene, za vse stanove, za vse

narode, za vse čase. Sv. katoliška Cerkev daje pravo razsvetljenje: *In narodi bodo pri tvoji luči hodili, in kralji v svetlobi, katera tebi vzhaja.* Toda žalostna resnica je, da ljudje bolj ljubijo temo, kakor svetlobo. (Jan. 3. 19.) Vsaj pravi sv. evangelist Janez o Sinu božjem, večni besedi: *Bila je prava luč, katera razsvetli vsakega človeka, kateri pride na ta svet. Na svetu je bil in svet je po njem storjen in svet ga ni spoznal.* Res, svet ni spoznal Odrešenika in današnji čas tudi noče spoznati Jezusa Kristusa. O nesrečni, nespametni ljudje, ki nočete spoznati prave resnice, ki je edino le pri Bogu, in si po svoji pameti domišljujete, da le oni spoznajo, kar je prav, in da oni hočejo osrečiti človeštvo; in drugi ljudje, kristjani, udje sv. katoliške Cerkve, jim verjamejo bolj, kakor pa verjamejo sv. Cerkvi, bolj kakor verjamejo služabnikom sv. Cerkve, ki jim razlagajo božjo besedo. Pravim torej in povdarjam: Le sv. katoliška Cerkev uči prave, božje resnice, in kdor uči drugače, kdor zabavlja zoper sv. Cerkev, tak je grozovito nesrečen, pa on sam hoče biti nesrečen, ko mu vendar ne bi bilo tega treba. Nazaj torej k sv. katoliški Cerkvi; spoštovati hočemo, kar nas ona uči, in ne poslušati drugih, če imajo še tako sladke besede.

Vzdigni okrog svoje oči in poglej, vsi ti se zbirajo, in k tebi dohajajo, tvoji sinovi bodo od daleč prišli in tvoje hčere bodo od strani vstajale, to se pravi, bodo od vseh strani k tebi vrele; od vseh strani prihajajo narodi v sv. katoliško Cerkev. O kristjan, kristjana! *Vzdigni okrog svoje oči in poglej, vsi ti se zbirajo in dohajajo v sv. Cerkev.* Kolik ponos, kolika čast za nas, da smo udje sv. katoliške cerkve, ki je razširjena po vsem svetu; koliko različnih narodov, koliko ljudi, možkih in ženskih in vsi — udje sv. Cerkve, bratje in sestre med seboj. Vsi smo deležni milosti, ki nam jih deli Gospod Jezus Kristus po sv. katoliški Cerkvi. Prejeli smo sv. krst in smo tako dobili pravico do kraljestva Odrešenikovega na tem in na onem svetu.

Takrat boš videl — tako kliče prerok — in boš poln veselja, in tvoje srce se bo čudilo in razširjalo, ko se bo spreobrnila k tebi primorska množica, ko moč narodov k tebi pride. Kakor govori prerok o duhovnem Jeruzalemu, o kraljestvu Odrešenikovem, tako kličem tudi jaz: *Poglejmo in z veseljem berimo ali poslušajmo, ko se nam govori o razširjanju sv. katoliške vere, o razširjanju sv. Cerkve med paganskimi ljudstvi — tvoje srce se bo čudilo in razširjalo, ko se bo spreobrnila k tebi primorska množica,*

to so narodi, malikovalci proti solnčnemu zahodu, ko moč narodov k tebi pride, ko se truma malikovalcev spreobrne k pravi sv. veri. Storimo pa tudi mi vse, ker nam je mogoče, da se bo razširjalo božje kraljestvo tudi v nas samih, v našem srcu, da bomo živeli po naukih sv. vere, da se ne bomo dali zapeljati v greh, ampak v svesti si svoje sreče kot katoliški kristjanje hočemo tako tudi živeti.

Povodenj kamel te bo zagrnila (to je silno veliko kamel te bo obdajalo —), *dromedarji* (to so velblodi, kamele z eno grbo), *dromedarji iz Madjana in Efe, vsi bodi prišli iz Sabe ter bodo prinesli zlata in kadila, in bodo hvalo Gospoda oznanovali.* Madjan, Efa. Saba so kraji v Arabiji proti vzhodu; te besede torej pomenijo: ne le narodi proti zahodu, ampak tudi oni, ki prebivajo proti vzhodu, vsi bodo prišli na svoji tovorni živini, na kamelah, in bodo darov prinesli in Boga častili. Od vseh strani prihajajo narodi v sv. katoliško Cerkev, to se pravi sveta katoliška cerkev se razširja po vsem svetu in ljudstva prinašajo darove, prinašajo zlata in kadila, da častijo Boga. Tako ravno danes obhajamo spomin sv. treh kraljev, ki so prišli iz jutrove dežele, da bi molili Odrešenika. Prišli so in so darovali zlata, kadila in mire. O predragi v Kristusu! Tudi mi smo tako srečni, da poznamo Odrešenika, imamo ga, med nami prebi a; mi smo udje sv. katoliške Cerkve, bodimo hvaležni za to milost in darujmo Odrešeniku, božjemu Detetu, zlata, kadila in mire. Zlata mu darujmo, to se pravi gorečo ljubezen do Jezusa; darujmo mu kadila prave pobožnosti, vdanosti, pravega zaupanja, saj je Kristus naš Bog, molimo ga in zaupajmo vanj, darujmo mu tudi mire; v živi veri, da je On tudi pravi človek, ki je zavoljo nas toliko trpel, darujmo mu kako trpljenje.

Sv. trije kralji so gotovo dolgo časa ostali pri milem Jezusu, božjem Detetu; o kako so se tukaj utrdili v sv. veri, kako se je množilo njih upanje, kako je gorelo njih srce plamteče ljubezni. V družbi sv. Jožefa, ki ima toliko ljubezen do presvetega Srca Jezusovega, v družbi presvete Device Marije, ki ljubi svoje božje Dete neizrečeno bolj, kakor more kaka druga mati ljubiti svojega otroka, v taki družbi, pravim, je pač plamtelo srce pobožnih sv. modrih iz jutrove dežele goreče ljubezni do Jezusa. O kako je bila pač žalostna ločitev od milega Jezuščka, kako so se težko ločili! Pa kaj jim je dajalo moč v uri ločitve? Vera, upanje,

ljubezen. Kako so se pač priporočali božji Materi, preden so zapustili judovsko deželo. O priporočajmo se tudi mi presveti Devici Mariji, priporočajmo se sv. Jožefu, priporočajmo se svetim trem kraljem, da bo tudi naša ločitev iz tega sveta enkrat srečna. Vera, upanje, ljubezen, to naj nas veže z Jezusom v življenju, in potem bo naša ločitev iz tega sveta le preselitev iz sv. katoliške Cerkve, iz kraljestva božjega na tem svetu, v veliko srečnejše večno kraljestvo božje v nebesih. Amen. *Dr. J. Gnidovec.*

Prva nedelja po sv. treh kraljih.

Sreča v krščanski družini.

In je ž njima šel in prišel v Nazaret.

Luk. 2, 50.

Današnji sv. evangelij nam pripoveduje dogodek iz onega časa, ko je sv. družina bivala v Nazaretu. Kdo bi mogel popisati, kako lepo so Jezus, Marija in Jožef živeli v Nazaretu, kako lep zgled so bili svojim sosedom in so še sedaj vsaki krščanski družini. O ko bi si vsaka krščanska hiša vzela v zgled sveto družino in jo posnemala, kako srečna bi bila, kako očitno bi se nad njo kazal blagoslov božji. Pogovorimo se danes o tem, predragi! Poglejmo, kdaj se more krščanska družina srečno imenovati. Krščanska družina je srečna, ako si prizadeva z Bogom živeti v prijaznosti in ako si njeni udje prizadevajo drug drugemu biti v pomoč k sreči, v tolažbo pri različnih zoprnostih življenja.

1. 1. Katera družina je krščanska? — Krščansko moremo imenovati le tisto družino, v kateri Bog vlada, kjer se zvesto izpolnjujejo vse krščanske dolžnosti. Taka krščanska družina je srečna, ker ima v Bogu delivca vseh milosti za časno življenje.

Kdo nam, predragi, more pač nakloniti časne sreče, kakor le neskončno usmiljeni Bog. Saj pravi sv. apostol Pavel: »*Ne tisti, ki sadi ali zaliva, je kaj, ampak tisti, ki rast daje*«. (1. Kor. 3. 7.) Ko bi človek še tako skrbno kaj posadil, zalival, varoval mraza, vendar bi rastlina ne vspela, ko bi jo Bog ne varoval in blagoslavljal. »*Če Gospod hiše ne zida, zastonj se trudijo tisti, ki jo zidajo*«. (Psalm 12. 61.) Če Gospod ne vlada v dru-

žini, zastonj je njen trud, srečno živeti na svetu. Ako pa si družina prizadeva, z Bogom živeti v prijaznosti, ako se pri njej zvesto spolnujejo krščanske dolžnosti, tedaj ji je Bog delivec milosti že tukaj na zemlji, ker jo varuje s svojo mogočno roko. Kdo bi si upal trditi, da nam ni treba varstva božjega? da ga ni treba še prav posebno krščanski družini? da ji ga ni treba doma in na polju, pri zdravju njenih udov? Treba ga ji je in Bog je zares varih, zaščitnik krščanske družine. Saj beremo v sv. pismu: »*Sreča pravičnih prihaja od Boga in on je njih varih.*« (Ps. 36. 39.) Gotovo, Bog je zaščitnik pravičnih, tedaj tudi krščanske družine, ki posvečuje njegovo ime s tem, da spolnuje njegove zapovedi. On ji varuje njeno hišo in polje, njeno življenje in zdravje. »*Kdor pa živi pod varstvom Najvišjega, njegovi hiši se ne bo približala stiska.*« (Ps. 90. 1, 10.)

Svojo milost pa deli Bog krščanski družini tudi s tem, da jo blagoslavlja: »*Prebivališča pravičnih, berem v bukvah pregovorov (10. 12.), bodo blagoslovljena.*« Ali si pa more krščanska družina kaj boljšega želeti, kakor je blagoslov božji? Zakaj »*blagoslov božji bogati*« (Sir. 39. 37.), če že ne s posvetnim premoženjem, pač pa z zadovoljnostjo, ki je več vredna, kakor tisočaki.

2. Krščanska družina ima v Bogu delivca milosti za časno življenje: ima pa v njem tudi delivca milosti, ker ji obljubljuje zveličanje in daje vse potrebne pripomočke, da se izveliča.

Studenci milosti božje so sv. zakramenti; k časti sv. zakramenta pa je Bog povzdignil tudi zvezo mej možem in ženo — zakon. Ko si ženin in nevesta pred altarjem podasta roke in si obljubita večno zvestobo, tedaj se odpre nad njima vir milosti božje. Kakor je namen sv. zakona trojen, namreč ohranjenje človeškega rodu, mejsebojna pomoč v skrbi za časno življenje in zveličanje in pa pomoček zoper poželjivost mesa, ravno tako je tudi dolžnost trojna v zakonu: namreč dobra odgoja otrok v dobre kristjane, ljubeznivo življenje mej zakonskima in pa skrb za svetost vporabe zakonskih pravic, ker tudi v zakonu ni vse brez izjeme dovoljeno. Natančno spolnovanje teh dolžnosti pa zagotavlja zakonskima zveličanje. Ravno to pa, da je Bog povzdignil zakon k časti sv. zakramenta, nam priča njegovo imenitnost krščanske družine, ki naj si prizadeva tudi sama priti enkrat v zveličanje. Dosegla pa bo krono plačila le, ako bo mogla spričati pred Bogom, da ni zgubila za Boga nobenega svojih

otrok, da jih je v nemala v ljubezni božji, da si je prizadevala, pripraviti jih na pravo pot, ako so jo zapustili, da ni tedaj ona kriva, če ne uživajo vsi njeni otroci večne sreče. — Nebeško plačilo jo čaka tudi le, ako sta si zakonska prizadevala na vso moč pomagati eden drugemu k zveličanju z voljnimi prenašanjem mejsebojnih slabosti, s pokorščino v vseh rečeh, ki niso pregrešne, z lepim zgledom in pa da nista pozabila izpolniti naukov o svetosti zakona, ki sta jih prejela pri poročni spovedi.

Glejte, tako ima krščanska družina v Bogu delivca milosti za časno in večno srečo. In ako je z Bogom združena, tedaj je srečna, ker jo Bog varuje, blagoslavlja, ji zagotavlja zveličanje v plačilo za zvesto izpolnovanje dolžnosti.

Srečna pa je krščanska družina z blagoslovom božjim tudi zaradi tega, ker so njeni udje eden drugemu v tolažbo pri različnih nezgodah in zopernostih življenja.

II. Življenje je polno križev in težav. „*Britek je čas našega življenja*“, berem v bukvah Modrosti (2. 1.) „Mnogo zoprnosti, različne neprijetnosti te bodo zadevale v življenju, bodi kar in kjerkoli hočeš“, pravi Tomaž Kempčan (2. 12.) pogl.) Glejte v teh zoprnostih in težavah življenja pa nahaja krščanska družina tolažbo v mejsebojnem lepem zgledu. Ravno zaradi tega, ker v krščanski družini vlada Bog, udje te družine poznajo visoko vrednost trpljenja in ne tožijo čezenj. Z veseljem gre krščanski gospodar, oče, na svoje delo, gospodinja, mati, k svojemu opravilu. In ko pridejo dnevi bridkosti, grenke ure, tedaj se ne sliši preklinjevanja iz njenih ust, pač pa vidimo, s koliko potrpežljivostjo nosita križe, s kolikim zaupanjem izgovarjata besede: Naj se zgodi volja božja! In glejte tak zgled spodbuja tudi druge ude družine, da z udanostjo prenašajo, kar jim Bog nalaga težav.

Krščanska družina pa najde tudi tolažbo v medsebojnem sočutju. Odkritosrečno sočutje, pomilovanje od strani prijateljev nam lajša zoprnosti življenja. Polovico bolečine pojenja, ako najdemo pri kakem človeku srce, ki ima sočutje z našo bridkostjo. Glejte ravno v krščanski družini nahajamo to sočutje: zakaj taka družina se ravna po besedah sv. Pavla, ki pravi: „*Jokajte z jokajočimi!*“ (Rim. 12, 15.) Starši pomilujejo svoje otroke in posle, otroci in posli imajo sočutje s starši. Iz tega sočutja izhaja slednjič tudi mejsebojna pomoč. Zakaj prava ljubezen se kaže v „*djanju in resnici!*“ (1. Jan. 3. 18). V krščanski

družini podpirajo udje drug drugemu! Ako je enemu kako delo pretežko, pomagajo mu drugi. Ko se eden utruji, stopi drugi na njegovo mesto in to z veseljem, ne pa z nevoljo. Ko eden zboli, mu strežejo vsi drugi; ako eden umrje, vsi srčno žalujejo za njim.

Glejte tako živi krščanska družina srečno, ker jo naudušuje medsebojni lepi zgled njenih udov, ker je v nji sočutje, ljubezen, postrežljivost, edinost doma.

Predragi krščanski oče, gospodar! Glej, to je podoba krščanske družine, katere glava si ti. Primerjaj sedaj svojo družino s to podobo! Ali je tvoja družina tudi taka, ali si morda ti kriv, da je drugačna?

Ali si morda ti odgnal od svoje hiše blagoslov, ker si pozabil, *da če Gospod ne zida hiše, se zastonj trudijo, ki jo zidajo*, to se pravi, ali si morda pri svojem opraviilu zaupal le bolj samemu sebi, Boga pa zanemarjal, ker se mu nisi priporočal in ga prosil razsvitljenja in pomoči? Ali si morda celo naravnost pregnal Boga s hiše s preklinjevanjem žene, otrok, živine, svojega stanu?

Predraga krščanska mati, gospodinjal primerjaj družino, v kateri živiš, s podobo, ki sem ti jo narisal o krščanski družini. Ali je tvoja družina tudi taka, ali si morda ti kriva, da je drugačna? Ali sta morda, z možem pozabila, kaj je namen sv. zakona, namreč dobra odgoja otrok, ki pa je mogoča le z Bogom, to je z molitvijo, lepim zgledom, svarjenjem in pametnim strahovanjem, ne pa s preklinjevanjem, s preprirom, sploh s slabim zgledom. Ali sta skrbela eden drugemu za zveličanje? Ali sta kedaj pozabila ravnati po naukih o sv. zakonu, ki sta jih prejela pri poročni spovedi, ker tudi v zakonu ni vse dovoljeno?

Obračam se tudi k vam, krščanski otroci, posli. Ali je pri vaši hiši kaka nezadovoljnost, prepri, ker niste pokorni svojim staršem in gospodarjem v vsem, kar ni zoper voljo božjo?

O predragi udje krščanskih družin! Storite vsak svojo dolžnost, dajajte eden drugemu lep zgled, imejte sočutje med seboj, pomagajte eden drugemu, vsi skupaj pa skrbite, da bote prijatelji božji in vaša družina bo res prava krščanska družina, vredna tega imena, ker ustanovljena na krščanski podlagi. *„Bojte se Boga in spolnujte njegove zapovedi!“* (Prid. 12, 13.) in blagoslov božji bo nad vami, sreča in zadovoljnost pa med vami. Amen.

P. J.

Druga nedelja po sv. treh kraljih. (Praznik imena Jezusovega.)

Praznik in podoba Jezusovega imena.

Bilo mu je dano ime Jezus.
Luk. 2, 21.

Današnja nedeljo obhaja sv. Cerkev praznik sladkega imena Jezusovega. *V imenu Jezusovem naj se pripogne vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. in vsak jezik naj pričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta!* Filip. 2. 10. S temi besedami prične danes sv. Cerkev daritev sv. maše, da bi nam razodela visokost in slavo tega presv. imena. Danes vam hočem pred vsem razložiti, kdaj in zakaj je bil ta praznik vpeljan. Vse, kar je sv. Cerkev vpeljala, ima velik pomen. Žalibog mnogi kristjani ne poznajo lepote in pomena cerkvenih obredov in praznikov. Drugače spoznanje pa je imela sv. Terezija. Nad vse srečno se je štela, da sme biti otrok sv. katoliške Cerkve. Tako je ljubila sv. Cerkev, da je bila pripravljena, kakor sama piše, za vsak tudi najneznatniši obred sv. cerkve preliti svojo kri. Kako mlačni in mrzli pa smo mi pri vsem, kar se godi v cerkvi! Da se torej naša ljubezen zopet ogreje in oživi, premišljujmo danes

1. vzrok, zakaj je bil današnji praznik vpeljan,
2. podobo presl. imena,
3. kaj se od nje učimo.

1. Prvič hočemo torej vedeti vzrok, zakaj se je vpeljal praznik Jezusovega imena. Ali je morda božji Zveličar na ta dan prejel to ime? Ne. Ime Jezus, kakor vsi veste, je prejelo božje Dete osmi dan po svojem rojstvu, na dan obrezovanja. Ravno zato pa, ker se je osmi dan obhajal spomin obrezovanja Gospodovega, je vpeljala sv. Cerkev poseben praznik na čast presv. imenu. Imamo še eden vzrok. Vsak izmed nas se veseli svojega godovnega dneva. Ta dan nam pridejo prijatelji in znanci čestitat, ta dan posebno goreče prošnje pošiljajo proti nebu za naš časni in večni blagor. Ali se ne spodobi, da tudi mi, ki nosimo krščansko ime, obhajamo z vso slovesnostjo Jezusov godovni dan? Kaj se vse zgodi na dan cesarjevega godu? Prej ta večer in zgodaj v jutru koraka vojaška godba po mestu in naznanja

slovesni dan. Potem se zbere vse vojaštvo v cerkvi, ravnotako tudi svetne oblasti, da so navzoči pri sv. maši, ki se obhaja za blagor svetlega cesarja. Jezus pa je vzvišen nad vsemi kralji in cesarji. Spodobi se torej, da obhajamo dan presv. njegovega imena s tolikanj večjo slovesnostjo. Sedaj ste spoznali vzroke, zavoljo katerih je sv. cerkev vpeljala današnji praznik.

Kar nič ne dvomim, da so že prvi kristjani slavili in častili to sv. ime. Vendar se je to češčenje šele v srednjem veku prav razvilo. Že sv. Bernard, ki je živel v 12. stoletju in bil velik častilec Jezusovega imena, je prejel od rimskega prestola pravico, da je smel slovesno obhajati praznik sv. imena. Še bolj pa so širili to češčenje sinovi sv. Frančiška. V 14. stoletju je živel sv. Bernardin Sijenski, ki je v svoji apostolski gorečnosti prehodil celo Laško deželo in s posebno učenostjo in zgovornostjo skušal zopet privedi na pravo pot zapeljano in strastem vdano ljudstvo. Večinoma se mu je to tudi posrečilo. Vedite pa, da sv. Bernardin tega sadu ni pripisoval svoji zgovornosti, marveč moči Jezusovega imena, katero je vedno imel v ustih in na prsih. Dal je namreč narediti malo tablico z Jezusovim imenom; to je vedno na prsih nosil, na moč tega imena se je opiral. Po njegovi smrti je češčenje Jezusovega imena širil sv. Janez Kapistran I. reda. Kakor nagli požar je hodil ta mož po Evropi semtertja in navduševal narode za boj zoper krute Turke. V kratkem času je nabral 70.000 bojevalcev in ti so 120.000 Turkov deloma pokončali, deloma pa v beg zapodili; in veste, v kateri moči se je to zgodilo? Sv. Janez Kapistran je nosil zastavo z Jezusovim sladkim imenom, in to ime je kristjane navduševalo in jim dajalo moč, da so premagali sovražnike krščanskega imena. Od tistega časa so papeži zaporedoma dajali določila o češčenju presv. imena in papež Inocencij XIII. je določil za vso cerkev drugo nedeljo po sv. treh kraljih za praznik sv. imena Jezusovega.

II. Sedaj veste, zakaj in kedaj se je vpeljal današnji visoki praznik. — Kakšna je pa podoba Jezusovega imena?

Podobe sploh delajo na čutnega človeka velik vtis, včasih večji nego beseda; kajti beseda govorjena izgine, pisana pa ni vsakemu pristopna. Podoba pa ostane in iz podobe bero lahko celo taki, ki ne znajo brati. Zato lepo pravi sv. Gregor vel.: Podobe so odprte knjige za neučene ljudi. In neki učenjak iz sedanjega časa pravi: Podobe so jako koristne tudi učenim ljudem, da vsaj na steni bero, kar nočejo brati v knjigah. Med

vsemi podobami, ki krasijo naše hiše božje, mi posebno dopada podoba Jezusovega imena. Ta podoba je čisto preprosta, vendar silno pomenljiva.

a) Preprosta je. Sestoji namreč iz treh črk: I, H, S. Na srednji črki stoji znamenje sv. križa in pod križem so trije žebliji v podobi črke V.

b) Kaj pomeni letá podoba? — Cesar Konštantin je imel pri svojem nastopu premagati hudega sovražnika Maksencija. Ta vladar je bil silno strasten in je tako pohujšljivo živel, da so se ga Rimljani kmalu naveličali in srčno želeli Konštantina za svojega cesarja. Maksencij pa bi se bil najraje polastil Konštantinovih dežel in vsedel na njegov prestol. Za Konštantina je bila velika nevarnost, kajti Maksencij je imel 196.000 vojakov, Konštantin le 96.000. Toda Bog je Konštantina izvolil za svoje namene, zmagati je moral — in zmagal je po čudežu. Konštantin sicer še ni spoznal pravega Boga, vendar je v enomer molil za pravo spoznanje in zmago nad Maksencijem. Bil je uslišan. Ko dne 27. okt. 312 jezdi na čelu svojih čet, zagleda nad solncem bliščeči križ z napisom: *In hoc signo vinces*, v tem znamenju boš zmagal. On in vojščaki se prestrašijo, a pomena prikazni ne umejo. Konštantin cel večer premišljuje in v teh mislih zaspi. Po noči pa se mu v sanjah prikaže Kristus, v roki držeč ravnótak križ, kakršnega je bil prej ta dan videl na nebu, in reče Konštantinu: Naredi tako znamenje; ono ti bode v pomoč, in v njem boš zmagal. Ko dan napoči, pokliče Konštantin rokodelce skupaj, da so naredili iz dveh sulic podobo križa, nanjo razpeli škrlatnega suknja, vrh križa pa okrasili z začetnima črkama Jezusovega imena. To zastavo je Konštantin vedno nosil seboj. Kjer je bila hujša nevarnost, tja je velel nesti to zastavo in zmaga je bila gotova. Nosilec zastave nikdar ni bil ranjen. 28. okt. je bil odločilni boj pri milvičnem mostu blizu Rima. Konštantin je zmagal, Maksencij pa z velikim delom svoje vojske našel smrt v valovih Tibere. Slavni slikar Rafael je naslikal to čudovito zmago na steno vatikanske dvorane; kdor pojde kedaj v večno mesto Rim, naj ne pozabi vprašat po tej sliki. Čudovita moč Jezusovega imena se je pokazala v tem boju in nekateri razlagavci izpeljujejo podobo Jezusovega imena iz te prigodbe. I, H, S, pravijo, so začetne črke tistega napisa na nebu, ki ga je videl cesar Konštantin, in se glasi: *In hoc signo*, v tem znamenju, *vinces*, tisti V pa je narejen iz žeblijev pod črkami.

Drugi pravijo, da se črke popolnoma tako glase: *Jesus hominum Salvator*, t. j. Jezus Odrešenik ljudi. Pa naj bo že kakorkoli, resnica je ta, da je Jezus naš Odrešenik, ki nas je rešil greha in večnega pogubljenja, in nas hoče tudi izveličati. Ali odrešiti nas je hotel po sklepih nebeškega Očeta le s smrtjo na križu, trije ostri žebliji so morali prebosti njegove roke in noge; in vsa ta znamenja najdete na podobi sladkega Imena. O kako vzvišena in pomenljiva je ta podoba! Kadarkoli jo boste v prihodnje ogledovali, videli bodete, kaj pomenijo tri črke, kaj križ in žebliji. Vtisnite si torej to podobo globoko v srce in slavite in častite presv. ime Jezusovo.

III. Sedaj vas imam le še poučiti, česa nas uči praznik sv. imena.

1. Naša sveta dolžnost je, da častimo in na pomoč kličemo sladko Jezusovo ime. Vsikdar ga izgovarjajmo z vso spoštljivostjo. Ni prav, če kristjani to sv. ime izgovarjajo brez vse časti v jezi in nevolji, pri vsakem začudenju ali pa celo iz razvade. Spoštljivo torej kličimo leto presv. ime in sicer v vseh zadevah: v nevarnostih, v skušnjavah in vseh potrebah, in prepričani bodimo, da nam bo mili Jezus poslal pomoč in tolažbo. Prelepo piše sv. Lavrencij Justinijan: „Kadar si bolan, ali te mučijo bogokletne, obupljive misli, če te strah navdaja, razni dvomi in težave, izgovarjaj ali vsaj misli na sladko ime. — V vseh zadregah, nevarnostih, v strahu, na potu, v samoti, na vodi ali kjerkoli si, izgovarjaj ime Jezus, pa ne samo z ustmi, marveč s srcem. Kolikorkrat boš to sv. ime spoštljivo izgovoril, vselej boš občutil veliko prijetnost in sladkost v srcu in v ustih. V tem imenu je moč, ki razveseljuje srce, pokrepča duha, goji pobožnost in njega, ki časti to ime, napeljuje k bogoljubnosti. — To zaupanje budi v nas tudi dogodba današnjega lista, iz katerega smo zvedeli, da so se v tem imenu godili čudeži in da le v tem imenu je rešenje in zveličanje.

2. Drugi nauk, ki ga nam podaja današnji praznik, je ta: Na vso moč se moramo potruditi, da bodo tudi naša imena za pisana v nebesih, t. j. v bukvah življenja. Prekrasna je poobhajilna molitev v današnji sv. maši. Glasi se: Vsegamogočni večni Bog! Ki si nas ustvaril in odrešil, vsliši naše prošnje, da smemo oprti na slavno moč Jezusovega imena upati večno življenje in živeti v veseli nadi, da bodo naša imena zapisana v nebesih. — To, ljubi moji, je za nas glavna stvar. Kaj bi nam

pomagalo češčenje Jezusovega imena, ko bi pa mi tako živeli, da bi naša imena nikakor ne mogla zapisana biti v bukvah večnega življenja.

Neki čislani državnik je ležal na smrtni postelji. V tem resnobnem položaju reče svojim znancem: „Ah, cele bale papirja sem napisal s svojim imenom, da bi bil pač tudi v bukve življenja zapisal svoje ime! Lahko bi se bilo zgodilo, toda jaz ne-spameten človek tega nisem hotel.“ Da se nam tako ne zgodi, dragi moji, sklenimo danes z vso resnobo delati na to, da bodo tudi naša imena zapisana v bukvah življenja.

Presveto ime Jezusovo bodi odslej v temi naša luč, v težavah naše upanje, v žalosti naša tolažba; v trudnosti bodi naše krepčilo, v boleznih naše zdravje, Jezus bodi nam vse. Amen.

P. H.

Tretja nedelja po sv. treh kraljih. (Praznik sv. Družine.)

Sv. Družina in delo.

Kadar je prišel Jezus v svoj kraj, jih je učil v njih shodnici, tako da so se zavzemali in rekli: Ali ni tesarjev sin?

Mat. 13, 54. 55.

Sveti Družini v čast in nam v zveličanje je postavil papež Leon XIII. poseben praznik na 3. nedeljo po razglašenju Gospodovem; bratovščina sv. Družine pa je v ljubljanski škofiji vpeljana od leta 1895. in današnji dan morete udje dobiti popoln odpustek.

V današnji sv. maši, darovani v čast sv. Družini, izrekamo v zbirni ali poglobilni prazniški molitvi prošnjo, naj bi s pomočjo teh najsvetejših oseb posnemali njih čednostne zglede na zemlji, dokler se ž njimi vekomaj ne združimo v nebesih. Če pa se vprašamo, v katerih in kakšnih čednostih nam sveti najboljša Družina nazareška, ne pridemo z odgovorom skoraj do konca. Zada v vseh čednostih nam daje najlepše zglede sv. Družina; zato sv. cerkev v tisti molitvi govori o nedopovedljivih, o neizrečenih čednostih, zlasti Jezusovih.

Izmed vseh pa si izberimo za današnji nauk eno samo zgledno čednost, namreč delavnost, ljubezen do dela v sv. Družini.

Delali so v sv. Družini vsi. Sv. Jožef je tesaril, Jezus mu je pomagal pri tem rokodelstvu, Marija pa je oskrbovala domače ognjišče ter pletla ali predla, kakor vidimo sv. Družino tako in podobno večkrat naslikano. Zato pa nam sv. evangelij sporoča, kako je ljudstvo v Nazaretu govorilo o Jezusu. Sv. Matevž piše: *In kadar je prišel v svoj kraj, jih je učil v njih shodnici, tako, da so se zavzemali in rekli; Odkod ima on tako modrost in čudeže? Ali ni tesarjev sin? Ali se njegova mati ne imenuje Marija?* (13, 54, 55.) Pri sv. Marku (6, 3) pa se celó bere, da so tedaj rekli ljudje naravnost: Ali ni ta tesar? S tem je pač dovolj označena delavnost Jezusova.

Tako imamo v sv. Družini prelep zgled, kako mora v družini vsak izpolniti svojo dolžnost, sicer pride na druge prevelika teža. Oče, mati, otroci, posli, vsi morajo delati, nobeden ne sme leno polegati ali posedati, še manj popivati ali sploh zapravljati težko prisluženi denar in dragi čas, ker sicer se kmalu pokaže v hiši revščina, razprtija in žalostni nasledki slabe vzgoje.

Vsak po svojem stanu moramo delati, bodisi z rokami, bodisi z glavo, nekateri z večjim telesnim, drugi z večjim dušnim naporom. Medtem pa, ko je bilo telesno delo pred Kristusom, pri paganih, zaničevano kot bi poniževalo človeka in bilo le sužnjim primerno, ima delo po krščanskih nazorih posebno veljavo in vrednost, ker je *a)* častno opravilo, *b)* spokorno opravilo, *c)* bramba grehu, *č)* vir obilnih zaslug za nebesa.

To si v čast sv. Družini oglejmo sedaj od bliže.

Kdo bi se predrznil tajiti, da človek ni vstvarjen za delo? Saj to že kar čuti vsak v sebi, akoravno ga njegova k slabemu nagnjena narava morda zapeljuje v brezdelnost. Sv. pismo pravi: *Človek je za delo rojen, in ptica za letanje* — (Job, 5, 7.) in spet: *Delo svojih rok boš vžival.* — (Ps. 127, 2.) Sicer pa že tako vemo, da telesne in vnanje stvari pridobiva delo in je zato potrebno, naj se že izvršuje na polju ali v delavnicah. Bogastvo držav se rodi iz dela delavskih stanov: kmetov, rokodelcev, delavcev sploh. Zato ima delo zlate korenine, in dalje časa redi človeka, kakor samo premoženje brez dela; seveda treba tudi zaslužek prav obračati, to je znati varčevati.

Delo je torej človekova dolžnost, delo je osebno in potrebno, kakor pravi papež Leon XIII. v svoji okrožnici o delavskem vprašanju iz l. 1891: *Osebno je delo, ker je delavna moč združena z osebo in popolnoma lastnina tistega, ki jo rabi, v njegovo korist je dana; potrebno je zavoljo tega, ker sad dela potrebuje človek za življenje; življenje pa si ohraniti, narava sama zahteva.* Toliko v pojasnilo. Iz tega pa sledi, kakor sem poprej povdaril, da je delo a) častno opravilo. Delo je častno opravilo najprej zato, ker je volja Stvarnikova, da delamo ter čas pa vse moči ter zmožnosti, telesne in dušne, prav uporabljamo. In voljo Stvarnikovo izpolnovati, ali ni to nekaj silno častnega za človeka? Sv. Bazilij pravi: „Tisti, ki nam je dal sposobne moči za delo, bo sodnji dan tem primerno pridnost tirjal od nas.“ Zato pa glejmo, da bo vsak po svojem stanu posnemal vojščake in služabnike stotnika v današnjem evangeliju, ki se je tako zelo pohvalil ž njimi.

Dalje pa je delo častno opravilo, ker je delala tudi sveta Družina. Nebeški Oče je dal svojega lastnega Sina v izrejo ubogemu tesarju sv. Jožefu, in ni hotel te izreje olajševati s čudeži, ampak sv. rednik je moral sebi, božjemu Sinu in Devici Mariji kruh zaslužiti z delom svojih rok. Tako tudi ne beremo v sv. pismu, da bi bil Jezus, ki je tisoče ljudi nasitil čudežno, v domači hiši čudežno kruh množil, ampak pomagal je svojim staršem z delom zaslužiti vsakdanji živež. Tako je bilo delo po sveti Družini počaščeno in posvečeno, kakor je tudi križ, ki je bil nekdanj najsramotniše orodje, po Kristusu, po njegovem odrešilnem delu, dosegel najvišjo čast. Zato pravi sv. Frančišek Salezij: „Otroci truda, dela in trpljenja Kristusovega smo, zato moramo delo ljubiti.“

Delali so tudi učenci Gospodovi, kakor vemo iz evangelija sv. Lukeža, kjer pravi Simon Peter: *Učenik, vso noč smo delali, in nismo nič vjeli.* (Luk. 5, 5.) Sv. Marka (6, 48.) pa nam pripoveduje, da je Jezus videl že na noč učence *truditi se z veslanjem.* — Tudi po vnebohodu Gospodovem nam sv. evangelij pokaže apostole silno delavne s telesom in duhom. In kar je posebno častno za nje in za delavske stanove, je to, da je njim izmed delavskih slojev izbranim zaupal vodstvo svoje cerkve pozidane na zastopnika vseh drugih apostolov, sv. Petra.

Znamenito je, kako je sv. Pavel opominjal k delu nekdanj paganske Tesaloničane. V l. I. jim piše: *Prizadevajte si, da boste*

pokojni in se držali svojega opravila in delali s svojimi rokami, kakor smo vam zapovedali. (4, 11.) V II. l. pa stoje celó besede: *Ko smo pri vas bili, smo vam to zapovedali, da, kdor noče delati, naj tudi ne jé.* (3, 10.) Sam o sebi pa govori apostol v dejanju ap. (20, 32. 34.), da ni poželed nikogar srebra in zlata ali oblačila, ampak si je to, kar so potrebovali on in tovariši, pridobil z lastnimi rokami. Podobno piše tudi v I. l. do Kor. o svojem telesnem in dušnem delu (4, 12, 15, 15.) in še v več drugih listih.

Po zgledu sv. Pavla je učil sveti Frančišek Asiški samostanske sobrate pridno in zvesto delati ter za plačilo ne denarja sprejemati, ampak kar za delo potrebujejo. Tako si je tudi sveta Terezija, kar je potrebovala zase, priskrbela lastnoročno. Češki kralj sv. Venceslav je posejal, požel in omlatil sam pšenico, iz katere je potem spekel hostije za sv. mašo v svoji kapeli. Ravno tako je s trt sam obral grozdje in vino lastnoročno napravil iz njega za najsvetejšo daritev, pri kateri streči, mu je bilo angelsko veselje.

b) Poleg tega, da je delo častno, je tudi spokorno opravilo. Naši prvi starši, Adam in Eva, so grešili v raj, v vrtu veselja, in Bog jih je obsodil k delu na slabi, trnje in osat rodeči zemlji, od katere se bodo živili *v trudu vse dni svojega življenja.* Naravnost je rekel Bog Adamu: *V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.* (I. Mojz. 3, 17. 18. 19.) Ta tako huda kazen je prišla tudi na nas vse, ker smo vsi ljudje iz njihovega rodu.

In glejte! Akoravno Jezusa in Marije ni zadelo prokletstvo izvirnega greha, vendar sta se upognila pod splošni jarem od večnega Očeta ukazanega dela. Kolika ponižnost, kako vzvišen zgled! —

Mi pa smo vsi grešniki, in torej pokore neobhodno potrebni. Kdor je grešil, zasluži kazen, in božja neskončna pravica jo mora nad njim izvršiti prej ali slej.

Tudi še po dobro opravljeni sv. spovedi preostane grešniku nekaj kazni, katere mora na tem svetu ali v vicah pretrpeti. Na tem svetu so te kazni v boleznih, bolečinah, nadlogah, izgubah, zasramovanju, preganjanju. Kdo pa je v stanu prešteti vse male grehe, ki jih storimo, in kdo izmed nas razume dovolj, kaj je en sam majhen greh v božjih očeh? Kaj pa šele smrtni grehi, koliko pokore pa je treba za te, če tudi že odpuščene?

In kolikor večje je število smrtnih grehov, toliko več treba pokore. Jezus, naš prihodnji sodnik, je rekel dvakrat zaporedoma: *Če se ne spokorite, boste vsi poginili.* (Luk. 13, 3. 5.)

Zato pa, ljubi kristjani, darujte svoja dela Bogu za pokoro. Zlasti, kadar se imate kakega težjega dela lotiti, recite sami pri sebi: To delo, ta ž njim združeni trud, hočem prevzeti v pokoro za svoje grehe. Med delom si mislite: Saj je vendar lažje opraviti to, če tudi težko delo, kakor pa čutiti božjo šibo v podobni raznih kazni. Ko pa vam teče pot raz čelo, mislite si, da je neprimerno boljše, tukaj se nekoliko potiti, kakor očiščevati se v strašnem ognju v vicah ter neizrečene muke ondi trpeti. Sv. Bernard je rekel samostanskemu bratu, ki se je mnogo trudil: „Delaj le dalje, in ni se ti treba bati vic!“ Sveti Kasijan pa je zapisal te-le besede: „Ako je delo sklenjeno s skesanim srcem, je pri Bogu to najprijetnjiši dar.“ Tako, glejte, je delo človeku v tolažbo.

c) Razen da je sredstvo pokore, je delo tudi posebna bramba zoper grešne skušnjave, zoper greh.

Če sem rekel poprej, da sta Jezus in Marija delala iz ponižnosti, pa sedaj lahko rečem, da je pravični sv. Jožef delal, da bi se toliko lažje obvaroval vsakega greha ter rasel v čednostih; saj pravi sv. pismo: *Kdor je pravičen, bodi še pravičniji, in kdor je svet, bodi še svetejši.* (Raz 22, 11.)

Že pregovor veli: „Lenoba je vseh grdob grdoba in mati vseh pregreh.“ Sirah pa pravi: *Postopanje nauči veliko hudega.* (33, 29.) Ako človekov duh ni vtopljen v delo, se kmalu obrne k rečem, ki prijajo njegovemu slabemu nagnjenju ter skuša svoje hudo poželenje zadovoljiti. Tudi telo se kmalu rado uda grehu, ako ga ne brzda delo in trud. Ako si človek dovoljuje vsakovrstne ugodnosti, zahteva njegova počutnost kmalu tudi napačnih reči in nedovoljenih zabav. Ko bi kralj David ne bi šel pohajkovat, ampak se precej zjutraj lotil kakega koristnega dela, ne bi bil postal prešestnik in morilec.

Vsi pravi služabniki božji so se zato na vso moč izogibali lenosti, brezdelnosti. Med tistimi sv. puščavniki, ki so se v prvih stoletjih krščanstva nastanili po egipčanskih samotah, je veljalo pravilo: Glej, da te hudobni duh, ako te hoče skušati, nikdar ne najde brez dela. Zato so ti možje, ko jih niso zadrževala važniša opravila, vsaj štorje pletli iz ločja. Sv. Efremlj temu primerno pravi: „Angeli se veselé naše pridnosti in našega dela,

kakor se nasprotno raduje peklenški sovražnik, če vidi, da smo leni in zanikrni.“ V življenju sv. kmetovalca Izidorja (v 12. stol.) se bere, da je težja dela opravljal rajše, ker so se mu zdela primerniša, meseno poželjenje krotiti ter se z njimi bolj pokoriti. Sv. Elizabeta, portugalska kraljica v 14. stoletju, se je pečala z raznoterimi ročnimi deli. Narejala je cerkveno opravo, izdelovala oblačila za siromake, v čemur ji je moralo pomagati drugo ženstvo na dvoru. Tako jim ni preostajalo nič časa za prazne pogovore in nevarne zabave, ampak so čas porabile po opominu apostolovem, ki piše Efežanom, naj pridno delajo s svojimi rokami, da bodo imeli kaj podeliti potrebnemu. (4, 28.)

Sicer pa, ali ne ve vsak iz lastne skušnje, da je takrat storil največ greha, kadar ni bil utrujen vsled pridnega dela, temveč se je bil udal lenobi? Kdo po drugi strani ni prepričan, da ga je ravno marljivo delo obvarovalo mnogo grešnih padcev?

Predragi v Kristusu, prizadevajmo si vedno, z delom skušnjave in skušnjavca odganjati od sebe, da ne bomo enkrat podobni nepridnemu hlapcu v svetem evangeliju, ki ga je gospod ukazal vreči *v vnanjo temo, kjer je jok in škripanje z zobmi*. (Mat. 25, 30.)

č) Pri Gospodu Jezusu Kristusu je bilo vse zaslužno za nas, kar je delal od začetka svojega življenja pa do konca. Pa tudi mi, ako vsak po svojem stanu pridno delamo, naberemo si s tem neštevilno zaslug za nebesa, ki nam jih nihče ne more vzeti. Tako nam postane delo vir nadnaravnega zasluženja. Tako zasluženje se pridobi z vsakim delom, če ga opravimo v stanu posvečujoče milosti božje in iz dobrega namena. Koliko zaslug za večnost si moremo torej nabrati en sam dan, ako svoja dela opravljamo iz ljubezni do Boga ter jih njemu darujemo, koliko v enem letu, koliko v teku celega življenja! Dobro si pri tem zapomnimo, da se bode po velikosti in množini naših zaslug ravnalo naše plačilo onstran groba. Sv. Frančišek Saleški je rekel: „Kdor bolj ljubi, tega boče tudi Bog bolj ljubil, katerega pa bolj ljubi, ta bode tudi v slavi bolj povikšan.“ (Duh sv. Franč. XIV. 8.) Ker pa premnogi ljudje na to niti ne mislijo, delajo le zavoljo časne, minljive koristi, le za ta svet. Če je plača visoka, delajo kolikor toliko zadovoljno, tudi ob največjih naporih in nevarnostih, je plača nizka, godrnjajo in tožijo nad sitnim in slabo plačanim delom. Tega pa taki pozemeljsko misleči delavci ne pomislijo, koliko neizmerno za-

slug za večnost jim pri tem uide, ker delajo brez dobrega namena. Vi, preljubi, ne bodite taki, ampak vsako jutro si za ves dan posvetite, tako rekoč pozlatite vsa svoja dela s kratkim zdihljajem, da hočete delati in trpeti Bogu v čast in svoji duši v zveličanje. Kaj dobro je tudi jutranji molitvi dostavljati tisto pač že po vseh katoliških hišah ljubljanske škofije znano molitvico za dobri namen (sestavljeno po knezoškofu Ant. Bonaventura Jegliču): „O presveto Srce Jezusovo, po rokah prečiste Device Marije Ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dneva“ itd. Tako boste spolnovali krščansko pravilo: Moli in delaj! Sv. Gregorij Nacijanski opominja: „Začenjaj in končaj svoje delo s tem, da s krepko molitvijo delo in svoje srce in vse, kar počneš, daruješ Bogu.“ Dobro je med delom ponavljati svoj dobri namen. Pazite pa, da si s kletvino in drugimi grehi pri delu vsega dobrega za nebesa ne poderete!

Med tem, ko delavci pred Kristusom niso imeli nobenega veselja pri delu, pa more krščanski delavec, ako svoje delo tako Bogu priporoči ter razen časne potrebe tudi zavoljo Boga nadaljuje imeti tudi mnogo veselja in biti zadovoljen, ker si je svest, da ga obrača za nebesa. „Le kdor ima duha božjega, ima tudi duha pravega dela“, pravi dominikanski pisatelj A. M. Weiss. Apostol govori: *Velik dobiček je pobožnost z zadovoljnostjo.* (I. Tim. 6, 6.) Zato nas opominja v prazničnem berilu: *Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Kristusa.* Dalje pa pravi apostol: *Karkoli delate, iz srca radi delajte, kakor Gospodu, in ne kakor ljudem; ker veste, da boste od Gospoda prejeli povračilo dedine.* (Kol. 3, 17. 23. 24)

Naš Gospod Jezus Kristus je rekel Judom: *Moj Oče do sedaj dela in jaz delam.* (Jan. 5. 17.) Delo Jezusovo je bilo gotovo najvažniše, kar jih je bilo kdaj treba izvršiti na svetu. Oče nebeški mu je dal nalogo, ljudi z besedo in zgledom poučiti v nadnaravnih resnicah ter jih odrešiti od greha in večnega pogubljenja. In velikokrat nam sveti evangelisti sporočajo, da je Jezus molil, molil zlasti preden se je lotil posameznih del te svoje neizmerno imenitne naloge. Tako n. pr. je molil celo noč, preden si je izvolil apostole. (Luk. 6, 12.) Prav posebno goreče je molil božji Odrešenik na Oljski gori klečé in na svojem svojem obrazu tik pred svojim trpljenjem. Kar pa se je njemu in pozneje apostolom posrečilo v blagor človeštva, niso sebi,

ampak hvaležni pripisovali božji pomoči ter spet Boga s presrčno molitvijo zahvaljevali. Zato tudi katekizem uči, da treba moliti pred delom in po delu. Tako se more izpolnovati beseda apostolova: *Molite neprenehoma!* (1. Tes. 5, 17.) Z molitvijo, z dobrim namenom, se delo nekako spreminja v vedno molitev.

Papež Pij X. so si izbrali kot svoje geslo: „Vse prenoviti v Kristusu“, vse misli, vse besede, vsa dejanja. Torej morajo tudi nazori o vrednosti in ceni dela biti krščanski. Pravi kristjan misli o delu, kakor smo slišali danes, tako-le: On dela zato, ker ve, da mora po volji božji in zgledu sv. Družine časn svoje moči prav obračati; dela zato, da si z delom odslužuje kazni za grehe; dela zato, da lažje premaguje skušnjave; dela zato, da si pridobi toliko več zaslug za nebesa. Ker nismo pagani, ampak katoliški kristjani, zato delajmo vdani v voljo božjo, potolaženi, veseli, zadovoljni in s čistim, svetim namenom! Tako posnemamo najbolj delavnost sv. Družine in svetnikov na zemlji. Tako smemo tudi upati, da nas bo, v posvečujoči milosti božji zmiraj delujoče, na zemlji vedno osrečeval tisti mir božji, za katerega prosimo v tihi molitvi današnje svete maše, na onem svetu pa nas bo sprejela sveta Družina k sebi, kjer bomo vso večnost neizrečeno veseli in Bogu hvaležni vživali neminljivi sad svojega dela in truda. Amen.

Val. Bernik.

Četrta nedelja po sv. treh kraljih.

1. O vodi.

Velik vihar je vstal na morju, tako da se valovi čolnič pokrivali.

Mat. 8, 24.

Sv. pismo pripoveduje, da se je Zveličar s svojimi učenci večkrat vozil po lepem jezeru, ki se je zavoljo mesta ob svojem bregu in zavoljo svoje velikosti imenovalo genezareško morje. Tudi danes je po sv. evangeliju stopil v čolnič s svojimi učenci, da bi se odpočil nekoliko ter se odtegnil ljudstvu, ki ga je vedno nadlegovalo zaradi pridigovanja in čudežev.

In kdo ne ve, kako dobrodejno in prijetno je ob lepem vremenu voziti se po vodi, po rekah, jezerih ali morju! Človek

si nekako lahko oddahne in je tako zadovoljen, ko čolnič mirno plava po gladini čistega jezera. — Ali gorje brodarju, ako je na vodi takrat, kadar se vihar vzdigne ter razsaja, ko se vode vznemirijo, valovi kopičijo in pretijo čoln pokriti. In kaj šele mora biti na širokem morju, kjer se razpluskane vode vzdigujejo kakor gore ter se z velikanskimi barkami igrajo kakor veter z odpadlim listom drevesovim! Takrat upade srce veslarju in mornarju, ko razljučene vodene moči pretijo pogin, takrat se ozira proti nebu, da bi Vsemogočni, ki ima oblast čez vse, zapovedal viharju in morju in bi postala tihota.

In tako je po današnjem evangeliju tudi vihar na genezareškem jezeru učence silno prestrašil, ker so valovi skoro pokrivali čoln. Edina tolažba je bila za njih to, da so imeli pri sebi Zveličarja, h kateremu so se tudi zatekli za pomoč s klicem: *Gospod, otmi nas, poginjamo!*

Kakor vse reči, ki jih je ustvaril dobri Bog, človeku zdaj koristijo ter ga razveseljujejo, zdaj ga pa zopet navdajajo s strahom in ga vznemirjajo, tako je tudi z v o d o. Same na sebi so stvari dobre in popolne. Da človeku semtertje škodujejo, to izvira iz splošnega prokletsva, pod katerim zavoljo prvega greha zdihuje vsa narava. Zato se elementi včasih kažejo uporni. Zrak je dober in koristen, brez njega bi ne mogli živeti — a kolikrat škodljive sape prikrajšajo ali uničijo življenje! Ogenj je dober in koristen — on sveti, greje, kuha, topi rudnine, a po požarih naredi mnogo škode! Voda je dobra in koristna — a ko stopi čez bregove ter se razlije čez cvetoče polje — koliko pokonča ljudem!

Vsak dan vidimo v o d o ter se je poslužujemo; vidimo jo v posodah, slišimo jo curljati v studencih, šumljati jo v potokih, valiti se v rekah, gledamo čisto jezero, slišimo o neizmernih vodah nepreglednega morja. Pa vendar vprašam, koliko ljudi je, ki bi resno prevdarili to veliko dobroto božjo ter se za njo spodobno zahvalili. Zato je pač potreba tudi o v o d i enkrat govoriti. In kaj naj vam povem o vodi? Poslušajte: Jaz trdim danes, da je

- a) voda človeku koristna za telo,
- b) koristna za dušo.

I. Vse stvari na svetu je Bog tako uravnal, da naj človeku, kakor svojemu kralju, posredno ali neposredno služijo. Ena naj-

imenitnejših tvarin je gotovo voda. Naj jo opazujemo v kakšnihkoli oblikah, v katerih se nahaja, kakor hlap, megla, slana, sneg, led, dež, studenčnica ali morska voda, se kmalu prepričamo, da je velika dobrota božja, ki zelo vstreza človeku za vse telesne potrebe.

a) Pomislimo, kako koristen je dež. Brez dežja bi se zemlja vsušila in utrdila, da bi je ne bilo mogoče obdelovati. Dež pa zemljo zmehča, zrahlja prst, da gre obdelovanje tem lažje od rok. Brez dežja bi vsejano seme ne imelo potrebne vlage, in bi torej ne kalilo, temveč strohnelo. Dobrotni dež pa oživi seme, da v kratkem ozeleni širo polje ter razveseli pridnemu obdelovalcu srce. Brez dežja bi zvenelo mlado zelenje, onemoglo drevje, usahnilo trsje.

Dobrotni dež pa žene mlado strn v klasje, prepreže drevje s cvetjem in sadjem, obloži trte z žlahtnim grozdom. Dobrotni dež oživlja vse zelenje ter daje zemlji rodovitnost. — Naj bi bilo polivanje zemlje, vrtov, košenic, polja in vinskih goric pripuščeno ljudem, koliko truda bi jih to stalo in pri tem bi trpeli še pomanjkanje ter stradali. Naj bi tudi izpraznili reke in jezera, bi vendar ne mogli zaliti vsega, kar bi v suši hiralo ter velo umiralo. Kaj bi nam pomagalo zlato in srebro in druge rude, ki jih hrani zemlja v svojem osrčju; brez teh bi se prebilo; brez žita in drugih sadežev pa bi ne mogli živeti. Kako dobro je torej za nas, da Bog po dežju sam namaka našo zemljo ter z njim blagoslavlja naše setve in nasade. — Kdor ne spozna, kako koristen je dež, naj le vpraša skrbnega vrtnarja. Ako on nanosi še toliko vode in še tako pridno priliva zeliščem, vendar njegovo polivanje žejnim gredicam ne izda toliko, kakor en sam rahel dežek. Še bolj spoznamo, kako koristen in potreben je dež, kadar ga dolgo ni, in vsa zemlja razpoka od suše, vsa zelišča medlijo ter venejo in vsi sadeži izgubijo svojo moč. Tedaj pač ljudje, kakor za časa kralja Ahaba in preroka Elija, ko tri in pol leta ni deževalo, vzdigujejo roke proti nebu ter prosijo dobrotnega deža. In v silni poletni soparici, kadar nam neznosljiva vročina zapira skoro sapo, kako dobrodejen je rahli dež! Komaj se dež razlije na zemljo, že ložje dihamo, klavernost mine, ročno se poprimemo dela, kakor bi nam bilo navdihneno novo življenje. — Res da včasih delj dežuje, kakor bi radi in si želimo lepega vremena. Toda le pustimo Bogu gospodariti; kajti kdo je pogledal v krilo

hribov in gorâ, iz katerih izvirajo studenci, da bi nam povedal, kako daleč so že iprazneni brezni vodâ in bi se nam sicer vsušili potoki in reke? — Z eno besedo: voda, ki jo dobivamo po dežju, je zelo koristna za nas, nič manj kot vsakdanji kruh; saj z dežjem pada izpod neba tudi kruh; in naše telo brez kruha, živeža, ne more obstati, tako tudi brez vode ne, tedaj je očitna njena korist.

b) Nič manj koristna in potrebna je tudi voda v potokih in rekah. Te dajejo zdravo pijačo ljudem in živalim. Stoječa voda se lahko spridi in vsmradi, taka pa zdravju ne tekne. V rekah se pa voda vedno giblje in maje; kar je nezdravega, izpusti iz sebe, in tako daje tečno pijačo. Potoki in reke, ki se pretakajo po deželi, olepšajo vse kraje, koder se vijejo, varujejo zemlje prevelike suše, ker namakajo ne le bližnjim zeliščem in koreninam, ampak tudi, izpustivši se v daljne ovinke, napajajo dosti sveta; hranijo v sebi in svojih bregovih mnogo rakov, rib in drugih živali, ter z njim preživljajo veliko ljudi; povzdigujejo kupčijo in obrtnijo, ker nosijo gori in doli čolne, brode, ladije z raznim blagom; gonijo mline in druge stroje pri tvornicah ter tako pospešujejo človeško srečo in blagostanje. — Ne more se sicer tajiti, da reke ob povodnjih tu in tam stopijo čez bregove ter razrušijo vasi, trge, mesta ter napravijo mnogo škode. Pri vsem tem pa je vendar splošni dobiček večji, ker povodnji niso tako pogoste in splošne, saj zadevajo le nekatere kraje in zraven tega še pospešujejo rodovitnost zemlje, kakor v Egiptu reka Nil, tako da Bog z drugo roko že blagoslavlja, ko z eno strahuje.

c) In komu ni znana korist vode v jezerih in v morju? Sladka kakor slana voda v jezerih in morjih kaj dobro služi mnogovrstnim potrebam človeškega telesa. So kraji, kjer se ljudje živé samo od zaslužka, ki ga jim ponuja jezero ali morje. Kako tečno in zdravo hrano nam dajejo živali, ki živé v jezerskih in morskih vodah! Iz neštevilnih rek in potokov se zbirajo vode v morskih globočinah. Iz morja pa se spet kot hlapi vzdigujejo ter v dobrotnem dežju prelivajo rekam in studencem ter napajajo zemljo. Morje nas veže tudi z daljnimi narodi, da z njimi ložje pridemo v dotiko na jadernih ladijah, ki letijo po morski gladini, kakor ptice pod nebom, kakor pa po suhi zemlji čez hribe in doline. Morje nam donaša različno blago in pridelke, ki jih ni v naših krajih, tako da zadostujemo lahko vsem telesnim potrebam.

d) Pa še celo voda, ki se v raznih oblikah skriva našim očem, zelo koristi človeku. Megla nam o suši rosi zemljo, pa mnogokrat tudi obvaruje slane in uime naša polja. Skušnja uči, da po višinah, kjer ni stala megla, slana pomori mlado zelenje in druge nežne sadeže; po dolinah pa, kjer je ležala megla, ni slana napravila nobene škode. — Koliko koristi donaša marsikdaj tako nadležni sneg po mestih ubogim delavcem, ko ne dobijo družega zaslužka, kakor pometanje in odvažanje snega in v hudem mrazu ledu, ki se mnogotero porabi! In kako dobrodejen je sneg in led sploh zemlji, katera si pod njima počije po zimi, in ko se spomladi začneta tajati, pije njuno mokroto ter si tako nabere novih moči za prihodnjo rodovitnost. — Pri preišljevanju vseh teh reči mora človek vsklikniti: *Kako čudovita so tvoja dela, o Gospod!*

e) Ko se staja toliko snega in ledu, se napojijo zemeljske žile in to zavaruje, da se neštevilni izvirki ali studenci po letu ne usuše ter preskrbljujejo ljudi in živino z bistro vodo studenčnico. Dasiravno bi si za silo pomagali s kapnico, bi je vendar težko toliko nalovili, kolikor potrebujemo vode, in dasiravno reke dajejo tečno vodo, vendar veliko ljudi stanuje predaleč od njih stran. Zato Bog daje izvirati studencem, da preskrbi veliko večino. In koliko studenčnih žil je še na zemlji, ki spravljajo na dan zdravilne zmešane vode z raznimi prvinami, da neštevilni bolniki zopet okrepcajo pohabljeno zdravje v mrzlih, mlačnih ali gorkih toplinah.

Nepopisna je torej korist, ki človeku izvira in tega daru božjega. Kako voda človeka že zbistri in oživi, ko se z njo umije; krepča mu zdravje po umivanju in čedenju telesnih udov. Tudi moč mu oživlja, ako jo pije na žejo. In žeja je mnogokrat občutniša od lakote. — Hagara je zašla v puščavi z Izmaelom, svojim sinčkom. Pošla jej je voda v posodi, ki jo je nosila s seboj. Dete pa že medli, da mu je umreti. Angel božji se ga usmili, zato pokaže materi studenec. Dete pije in novo življenje šine vanj. Če enemu ali drugemu ne diši voda, je znamenje, da nima prave žeje, sicer bi se mu kaj dobro prilegla. Izraelci so bili dalj časa žejni v puščavi. Mozes vdari na povelje božje po skali in vlije se voda, ki se je žejnim Izraelcem zdela slajša od medice. Ako bi si žejo le z vinom mogli gasiti, kako nesrečni bi bili reveži in siromaki, da, velika večina človeštva. Zahvalimo Boga, da je voda najbolj zanesljiva pijača za vsacega, ne samo za neodrasle

otroke, temveč tudi za druge. Zato je in ostane resnično, kar pravi znana pesem:

Je čista voda zdrava
Za deco majheno,
Pa mislim, da starejim
Tud škod'vala ne bo.

(A. Slomšek.)

Če toliko koristi donaša voda človeškemu telesu, lahko že iz tega sklepamo, da gotovo ni brez koristi tudi za njegovo dušo.

II. Že vse to, kar smo slišali o vodi, bi moralo nagniti našo dušo, da bi občudovala božjo modrost, mogočnost in dobrotljivost, ter se spodobno zahvalila za to neprecenljivo dobroto. — Ali človek je že tak, da mu le to gre prav do živega, kar je novega, nenavadnega; kar je pa vsakdanjega, ga pa nič kaj prav ne gane, in če bi mu bilo tudi še tako koristno in potrebno. — In menda je ravno voda, ki jo vsak dan vidimo, pijemo, rabimo, ena tistih reči, na katero naj manj pomislimo. In veliko je ljudi, katerim še nikoli ni prišla dobra misel v glavo, noben pobožen občutek ni prišel v srce, ko so gledali vodo. In vendar ravno ona lahko veliko koristi človeški duši, ker jej oznanuje veliko lepih nauk.

a) Že dežnica nam daje lep nauk, da moramo biti milo-ljubni in prizanesljivi. Kako to, prijatelji moji? — Marsikateri svojega bližnjega pisano gleda, mu ne privoščiči prijazne besede, ga opravlja ter bi ga rad vtopil v žlici vode. — Dež rahlo pada izpod neba, zemlja ga željno popiva in vse polje se poživi. In ti človek, ki sovraštvo kuhaš v svojem srcu, poglej za dežjem ter ga poslušaj, kaj te uči: Bog je, ki me pošilja ter mi da deževati ne le na njive in travnike pobožnih in pravičnih, ampak tudi na polje brezbožnikov in trdovratnih grešnikov. On bi mi lahko zapovedal, da bi dežil le na polje pobožnega, ne pa na polje trdovratneža, kakor je storil, ko je Gedeon prosil Gospoda, da naj pokaže svojo voljo, da bi po njem bili Izraelci rešeni, s tem, da rosa pade samo na razgrneno kožo, zemlja okrog pa da ostane suha. (Sodn. 6. 37—40.) Pa Bog se še brezbožnim očeta skazuje ter tudi njim deli svoj blagoslov, ko ga siplje na pravične. In ti človek bi se togotil in črtil tistega, katerega Bog obiskuje z dobrotami? Bodite torej prizanesljivi, nam dež prigovarja, kakor je vaš oče v nebesih prizanesljiv, ko daje deževati čez pravične in krivične.

b) Voda v potokih in rekah nam navdihuje zaupanje v božjo previdnost. Kdor ima veliko skrbi, kako se bo preživel, kako oblačil, naj gre le k bistri vodi ter naj pazno pogleda vanjo. Notri vidi, kako veselo in zadovoljno semtertje švigajo neštivilne ribe in druge živalice. Kdo jim je naredil ta srebernosvitli oklep? kdo jim je vtikal tolikanj umetne luskine eno vrh druge? kdo jih preživlja? Glej, ta neštivilna truma ne dobiva od ljudi nobene posebne jedi. Bog jih preživlja in oblači od male do velike. Zakaj bi torej ti človek, ki si vstvarjen po božji podobi in si več kot ribe vseh voda, tarnjal in tožil, kako se boš preživel, kako oblačil? Ali mari ribe sejejo? Mari žanjejo in spravljajo v žitnice? Vsega tega ne — in Oče nebeški jih ohrani. Delaj tudi ti po svojem stanu, zraven moli in trdno zaupaj v Gospoda, saj on svojih zvestih služabnikov ne zapusti. — Na breg vodâ naj stopijo vsi, ki veliko trpé, so obdani z nadlogami in bridkostmi, tisti, katere navdajejo viharji skušnjav, da morajo s psalmistom zdihovati: *Vode so pritekale do moje duše. Tičim globoko v blatu, in ni najti dna; prišel sem v globočino morja in vihar me je pogreznil.* (Psl. 68, 2.) O takrat naj se spomnijo na učence v enakih zadregah, z njimi vred naj se zaupljivo zatečejo k Zveličarju rekoč: *Gospod otmi nas, poginjamo!* In Jezus sam se bo vzdignil ter zapovedal viharjem skušnjav, in nastala bo tihota v njihovi duši, kakor so se polegli valovi na genezareškem jezeru.

c) Voda nas spominja božje svetosti in pravice, ki je človeštvo končala v vodi, ko je zapustilo pot čednosti ter hodilo pot mesenosti. — Ob Noetovem času je človeštvo zelo spačeno živelo. Bog ga opominja k pokori po tem pobožnem očaku, ki je 120 let zidal barko ter svaril ljudi. A ti ga niso poslušali. Rajejo, plešejo, se ženijo ter pregrešno živé, da je število let in njih pregreh polno — in zdaj se odprô tečajji neba in brezni zemlje in vode pridero od vseh strani ter v svojih valovih zagrnejo vse, razen Noetove bogaboječé družine, in še čez naj višje gore so stopile, da se ni nihče mogel rešiti. — Če Bog takrat ni prizanesel, bo kristjanom še manj prizanesel, ki so poklicani k nebeškemu življenju, pa se s pregrehami ponižujejo še pod neumno živino.

d) Saj nas ravno voda spominja, da smo poklicani k nedolžnemu življenju, za katero smo bili prerogeni v svetem krstu. — Sv. očetje menijo, da je Kristus takrat, ko je stopil v reko Jordan ter se dal krstiti, posvetil vse vode, studence, po-

toke, reke, jezera. Pozneje je govoril Nikodemu: *Resnično ti povem, ako kdo ni prerojen iz vode in sv. Duha, ne pojde v nebeško kraljestvo.* (Jan. 3. 3.) Kje pa je ta blažilna kopelj, v kateri se človek prerodi za večno življenje? Sleherni ve, da jo hrani krstni kamen v naših cerkvah. Kakor voda umiva vse madeže od telesa, tako je milost božja v sv. krstu oprala našo dušo, da je postala bela kot sneg. O ko bi bil to nedolžnost, ki si jo takrat zadobil, ohranil neoskrunjeno, tisočkrat blagor tebi! — Pa ker človek še mnogokrat zabrede ter omadeževa svojo dušo, zato ga sv. cerkev škropi z blagoslovljeno vodo ter ga s tem opominja, naj s solzami pokore omiva svojo dušo, da bo s čistim srcem kdaj mogel gledati Boga.

Zato je kaj lepa navada, da cerkev blagoslavlja vodo ne samo za cerkveno rabo, ampak tudi za domačo, da kristjani o božiču, novem letu, sv. treh kraljih, o veliki noči, prošnjih dnevih škropijo ne le sebe, temveč tudi vse svoje pohištvo, blago in polje, da bi bili obvarovani pri vsem svojem imetju vseh nesreč ter bi se ga s čistim srcem posluževali v svoj dušni blagor.

e) Voda slednjič spominja tudi plačila, ki ga Bog pripravlja zvestim delavcem v svojem vinogradu. Po svoji obljubi bo Zveličar poplačal tudi kozarec mrzle vode, katerega z dobrim srcem podaš svojemu bližnjemu. Če pa ima kozarec mrzle vode že obljubo večnega življenja, kako skrbno bi si morali prizadevati, da si nabiramo dobrih del, da bi si kaj pridobili za nebesa.

Ako vse to povzamemo, kar nam vtegne voda koristiti na duši in telesu, se ne bomo čudili, da je kraljevi pevec zaklical: *Vse vode, hvalite Gospoda!* (Ps. 148.) S tem je pa hotel nas spodbuditi, da mi za take neprecenljive dobrote dajemo Bogu čast ter ga hvalimo, ne le z jezikom marveč z bogoljubnim življenjem. Amen.

A. Žlogar.

2. Sv. Frančišek Sal. — vzor krotkosti.

Blagor krotkim, ker bodo zemljo posedli. Mat. 5. 4.

Različne so bile nevarnosti, ki so pretile sv. Cerkvi v teku časa, in reči smemo, da bi sv. Cerkev bila že davno razpadla, ko bi ne bila božja naredba, ko bi je Bog čudovito ne obvaroval spominjajoč se obljube: *In peklenske moči je ne bodo pre-*

magale. Zato je Bog vselej, kadar je sv. Cerkvi pretila kaka nevarnost, obudil moža, ki mu je služil kot orodje, da je po njem uničil nakane sovražnikov. Tako orodje v božjih rokah je bil svetnik, katerega god bomo obhajali jutri, sv. Frančišek Saleški. V onem času, ko se je rodil ta ljubeznivi svetnik, se je bila razširila na Francoskem kakor neukročen ogenj kriva vera Kalvinova. Ljudje so podivljali in sv. katoliška vera je močno trpela. Zato je onim hudim časom obudil Bog sv. Frančiška Sal., vnetega apostola krivovercem in učitelja ljubeznive krotkosti. Vem, da je med vami mnogo častivcev tega svetnika, pisatelja one krasne knjige „Filotea“, katera vam je gotovo znana, in iz katere je v teku treh sto let že breštevilno duš zajemalo sladke tolažbe v viharnem življenju. Zato sem si namenil, da vam danes nekoliko spregovorim o sv. Frančišku Sal. in sicer ga vam hočem pokazati kot vzornika tako lepe in Jezusu tako ljube čednosti, sv. krotkosti.

Da, odkar je Zveličar krotkost kot posebno sebi lastno čednost povdarjal in z besedo in dejanjem učil, je bilo le malo svetnikov, ki bi bili svojega božjega mojstra ravno v tej čednosti tako natančno posnemali, kakor ga je posnemal sv. Frančišek Sal. Ta čednost se zlasti kaže v občevanju z nasprotniki, in Frančišku je bila krotkost sredstvo, s katerim je premagal najbolj zagrizene sovražnike sv. Cerkve. Znano vam je, da je sv. Frančišek Sal. živel pred 300 leti kot škof na francosko-švicarski meji. A preden je postal škof mesta Genfa, si je moral takorekoč šele priboriti svojo škofijo s tem, da je odpadle in v Kalvinovi zmoti živeče vernike nazaj pripeljal v naročje sv. katoliške Cerkve. To, ljubi moji, pa ni bila lahka naloga, zakaj znano nam je iz zgodovine, da so bili med vsemi krivoverci najbolj strastni in zagrizeni ravno Kalvinci. A premagal jih je naš svetnik in sicer jih je premagal ravno s svojo krotkostjo. Da moremo torej nekoliko umeti, kako vzvišena in občudovanja vredna je bila ta čednost svetnikova, pogledjmo malo v ono dobo svetovne zgodovine, v kateri se je Bog posluževal Frančiška kot orodja svoje previdnosti in čuječnosti.

Šestnajsto stoletje, tako zelo podobno sedanjemu času, je radi velikih prekucij, ki so vznemiravale vse stanove človeške družbe, in radi različnih iznajdeb, ki so dale družabnemu živ-

ljenju čisto novo smer, eno najmenitnejših stoletij svetovne zgodovine. Toda radi globokih ran, ki so jih vsevale novotarije sveti Cerкви ravno v tej dobi, je 16. stoletje tudi eno najžalostnejših. V severni Evropi, zlasti na Nemškem, so se širili Lutrovi krivi nauki, med tem ko je na jugu, posebno na Francoskem, Kalvinova zmota veliko tisoč ljudi tirala v pogubo. Tudi v naši deželi ni bilo nič bolje. Bilo je v tem času v Ljubljani devetnajst dvajsetink krivovercev in še stoji pri Šentpeterskem mostu kamenito znamenje s škofovim grbom v spomin, da je škof Tomaž Hren po petindvajstletnem apostolskem delovanju zartl krivo vero v Ljubljani. Taki so bili torej oni časi. Ustavljali in spuntali so se odpadniki zoper sv. Cerkev ne iz prepričanja, marveč bili so zaslepljeni vsled predsodkov. Nič se pa ne da tako težko premagati kakor ravno zaslepljenost duha, ako je utemeljena v predsodkih. In s kakimi pripomočki se je podal sv. Frančišek na svoje težavno delo, spreobrniti zagrizene krivoverce? Glejte, tudi pri njem so se izpolnile besede Zveličarjeve, katere je govoril apostolom, ko jih je razposlal na apostolsko delo: *Glejte, pošljem vas kakor jagnjeta med volkove*. V tem je zaznamovan načrt apostolskega delovanja. Vsled tega ukaza ni bilo dovoljeno apostolom se posluževati drugzega orožja kakor orožja ljubezni, krotkosti in potrpežljivosti; celo dar čudežev jim ni bil podeljen v to, da bi s čudeži kaznovali trdosrčnost svojih nasprotnikov, ampak da jim hudo vračajo z dobrim. Ta moč, predragi v Kristusu, moč ljubezni je premagala svet in preobrazila zemeljsko površje. In v tej moči je tudi sv. Frančišek dosegel čudovite vspehe ter premagal nasprotnike Kristusove Cerkve. Res je sicer, da je Bog oblagodaryl sv. Frančiška z mnogimi naravnimi in nadnaravnimi darovi, vsled katerih je bil sposoben prepričati odpadnike, da so resnični nauki sv. Cerkve in napačni nazori Kalvinovi. Bil je svetnik prvorojenec grofovske rodovine, ki je slovela tudi med krivoverci. Vedeli so torej, da pride k njim brez sebičnih namenov. Bil je bistrega uma in vsestransko izobražen, saj se je šolal v Parizu in Padovi na tedaj najmenitnejših vseučiliščih, torej je bil sposoben, da se je lahko skušal z najbolj učenimi zagovorniki Kalvinovih naukov. Sposoben je bil za to tem bolj, ker ga je dičila nenavadna zgovornost, ki je vsacega prepričala, a nobenega ne žalila. Vse te zmožnosti pa so bile v očeh svetnikovih nezadostne za tako težavno nalogo, in šele krotkost jim je dajala pravo veljavo. Kakor hitro je torej čul glas svojega

škofa, naj se poda v pokrajino Chablais oznanjevat besedo božjo in ondotno divje ljudstvo spreobrniti k pravi veri, je dejal v svojem srcu: „To ljudstvo je trdovratno in neobrezanega srca; katoliške resnice ga bodo še bolj razkačile in srca se jim bodo zakrknila, ako jih ne premagaš z ljubeznjivo potrpežljivostjo, ako ne stopiš med nje kakor krotko jagnje med divje volkove.“ — In kakšna je bila ta dežela, katero je odkazal Gospod Bog svojemu služabniku kot kos svojega vinograda? Bila je že po svoji naravni legi taka, da so tu našli krivi nauki najugodnejše skrivališče. V jugu Genskega jezera, tam, kjer se švicarske, francoske in italijanske Planine strinjajo v velikansko gorovje in kjer so vsled tega doline visoke in jako ozke, kjer se razprostirajo nepregledni gozdi ob gorskih jezerih in kjer leži na najviših vrhovih večni sneg, tam je prebivalo divje ljudstvo, ki se je strastno poprijelo Kalvinovih naukov. Minilo je že 70 let, odkar je tu bilo zamrlo vsako katoliško življenje in je kriva vera neomejeno gospodovala nad nesrečnim zaslepljenim ljudstvom. Le semtertje so pričale razvaline nekdanjih katoliških cerkva, podrti altarji in pogorišča razdanih samostanov, da se je tudi tukaj nekdanj darovala nekrvava daritev svete maše, da so se prepevali psalmi in svete pesmi v visokih cerkvah in da se je oznanjevala krščanska resnica v davno preteklih časih. — Take so bile krajevne in verske razmere v tem tako oddaljenem kotu šiirne zemlje. Ni torej čuda, da se ni nikdo drug upal spreobrniti tega trdovratnega ljudstva in da je Frančišek sam stopil pred svojega škofa proseč, naj njemu izroči to težavno nalogo. Ni čuda, da so se Frančiškovi starši, visokorodni grof Saleški in blaga grofinja, prestrašili, ko so čuli, kaj namerava njih sin, da sta ga v svoji veliki žalosti s solzami v očeh rotila in prosila, naj se ne izpostavlja gotovi smrti. A Frančišek, tako prijenljiv in krotak v drugih rečeh, je bil stanoviten in neomahljiv, kadar se je šlo za čast božjo in izveličanje duš. Nevstrašeno se poda na pot v spremstvu enega samega sorodnika, dasi mu je savojski vojvoda, kateremu je bilo veliko na tem ležeče, da bi se spreobrnilo ti njegovi odpadli podaniki, ponujal celo četo oboroženih vojakov, a Frančišek tega ni hotel. Ko je prišel v glavno mesto Tonon, se je predstavil mestnemu starešinstvu in mu naznanil svoj namen. Lahko bi se bil tu skliceval na vojvodo, a tudi tega ni hotel storiti, celo tedaj ne, ko mu niso hoteli dovoliti, da bi stanoval v mestu. Hoditi je moral vsak dan zvečer iz mesta v dobri dve uri oddaljeno

savojsko trdnjavo in od tam se je vračal vsako jutro tudi v najgršem vremenu nazaj v mesto. Osem mesecev je tako prehodil dan za dnevom daljno pot, ki ga je peljala skozi velik gozd, kjer so večkrat prežali nanj hudobneži, da bi ga umorili. A ves njegov trud je bil tekom celih osem mesecev navidezno zastoj, ljudstvo ga ni maralo poslušati in tudi le eden se ni spreobrnil. Toda to ni moglo premagati njegove potrpežljive ljubezni. In glejte, slednjič je ravno ta njegova neomejena krotkost, s katero se ni naveličal navidezno brezuspešnega dela, premagala trdosrčne Kalvince. Kar ni svetnik mogel doseči s svojo gorečo besedo, to je dosegel s svojo krotko potrpežljivostjo. Ne bom razjasnjeval posamezno njegovega delovanja, bilo bi preobširno; konečni vspeh njegovega triletnega truda je bil ta, da se je spreobrnilo nad 70.000 Kalvincev.

Dragi v Gospodu, ali ni to občudovanja vreden sad krščanske krotkosti in ljubeznipolne potrpežljivosti? Več kot zgovorna beseda in več kot prepričevalni dokazi premore ta čednost čez človeško srce. — Toda porečete morda: Da, priznam, a krotkost mora človeku biti prirojena in utemeljena že v njegovi naravi. Ne, ljubi moji, ta čednost je tudi lahko pridobljena in sicer jo moreš pridobiti z zatajevanjem samega sebe tudi tedaj, ako si od narave zelo občutljiv in hude jeze. V dokaz zato nam je sveti Frančišek sam. Bil je živahne, francoske krvi; bil je ognjevitega, silno naglega značaja, kar dokazujejo njegovi spisi na mnogih mestih. Koliki so bili njegovi notranji boji, je dokazalo to, da so zdravniki v njem po smrti našli jetra in obisti trda kot kamen in to vsled hudega krvnega pritiska, vsled notranjih bojev. Sveti Frančišek ni bil torej od narave krotak, ampak je šele postal krotak, in s to po velikem trudu pridobljeno krotkostjo je premagal sovražnike sv. katoliške vere. — Dragi v Gospodu, dejal sem poprej, da so naši časi zelo podobni 16. stoletju, ko je živel sv. Frančišek Sal., kajti tudi dandanes se vzdigujejo od vseh strani sovražniki zoper sv. Cerkev. Da, ves svet razpada v dva tabora: eden je za Kristusa, drugi zoper Kristusa. Ta razdvoj se opazuje med olikanci in neolikanci, med preprostim kmetskim ljudstvom in med gospodo po mestih. Ta razdvoj se opazuje zlasti med delavskimi stanovi, kjer se ena stranka zvesto oklepa Kristusovih načel, druga pa snuje nov družabni red na podlagi takih načel, ki so nasprotna naši sv. veri. Zato je zlasti v našem času sv. dolžnost vsacega vernika, da se trudi za zmago krščan-

skih načel. Orožje v tem boju pa mu bodi lasten zgled in ljubezniva krotkost, s katero je tudi sv. Frančišek premagal nasprotnike. Velikokrat ti ne pomaga učiti, svariti, opominjati, upiti, — krotka beseda pa pogosto nasprotnika premaga, njegovo trmo podere in stre. — O kristjan, ki si občudoval danes življenje svetega Frančiška Sal., uči se ceniti ono čednost, ki je najlepši biser v njegovi kroni: sveto krotkost! Bodí zadovoljen, če si od današnjega premišljevanja le zapomniš rek sv. Frančiška: „Z eno samo kapljo medu se več mušic vjame, kakor s celim sodom jesiha“. Amen.

I. Renier.

Priložnostni govori.

Govori o sv. Rešnjem Telesu. *)

1. Mladina! — pred sv. Rešnje Telo!

Stopil bom pred božji altar, pred
Boga, ki razveseljuje mojo mladost.

Ps. 42, 4.

Mnogo je perečih vprašanj sedaj na vrsti in mnogi si prizadevajo, rešiti jih ugodno. Med taka vprašanja štejemo tudi vprašanje: kako naj se ohrani mladina krščanska? Razni njeni prijatelji nasvetujejo in poskušajo razne pripomočke, da bi vspešno pridobili in trajno obvarovali mlade ljudi za sveto vero in katoliško cerkev. Sedaj, ko so čuvaji sijonski, višji naši nadpastirji, naročili izpostavljati presv. Rešnje Telo zaporepoma po vseh farah svojih škofij, so s tem pokazali vsem krščanskim mladinoljubom prav zanesljivo in močno sredstvo: tudi mladina naj skupno in očitno časti ta najsv. zakrament. Po tem češčenju bo lažje ostala trdna v živi veri svete katoliške cerkve. Zato pa kličejo dušni pastirji: mladina! pred sv. Rešnje Telo! Mladina, pred tabernakelj! Tam najdejo mladi ljudje trojno oporo:

1. slišijo pravi nauk Jezusov,
2. naučijo se prave molitve pred Jezusom,
3. navadijo se svetih zakramentov Jezusovih.

*) Govor je poraben za dan vednega češčenja, za praznik presvetega Rešnjega Telesa, kot stanovski nauk za mladino, mesečni nauk za Marijino, zlasti mladeniško družbo.

Da to dosežejo, je treba hoditi k Jezusu, obiskovati cerkev, moliti sv. Rešnje Telo in s pravim namenom stopati pred tabernakelj. Zatorej, mladenič, dekle! reci premišljeno s kraljem Davidom: *Stopil(a) bom pred božji altar, pred Boga, ki razveseljuje mojo mladost!* To bo pravo veselje za vajino mladost, po tem je bota vesela do konca in ne bo vama treba se v starosti sramovati ali kesati zaradi mladih let! Mladina, hodi se k Jezusu v tabernaklju pričujočemu učiti. To bo srečna šola za tebe. — Navadno slišite le nauke duhovnikov, besede Jezusovih služabnikov. Uči vas pa tudi On, Gospod sam iz tabernakelja. Da bi ga le poslušali, razumeli in ubogali. Opomnim vas le na nekatere nauke, zlasti na take, ki nam jih svet ne more dati.

a) Pred tabernakljem dobite m o d r o s t v zadregah, prave navdihljeje, misli, ki jih ne najdete v knjigah; odgovore, ki nam jih ljudje ne dajo. To velja za vse stanove, vse položaje, vse potrebe. Sami ne najdete, ljudje vam nočejo ali ne morejo dati pravega sveta, Jezus pa rad in lahko. O vi vsi, človeški učeniki, o vi vsi zemeljski modrijani, o vi, začetniki novih (pa krivih) ver: Zaratustra, Buddha, Mohamed, Luter . . . le kar skrijte se pred božjim naukom onega, ki biva med nami na altarjih! *Tvoja beseda, (o Jezus), je svetilo mojim nogam in luč mojim stezam.* (Ps. 118, 105.)

b) Pred tabernakljem se učite čistosti: saj želi biti Jezus ženin čistih duš in duša se mora očistiti, ki ga misli vredno prejeti. Kaže se vam v podobi belega, čistega kruha in v posodah čistega zlata, ki jih mora mašnik tolikrat še posebej brisati in snažiti celo med sv. daritvijo. Okoli sebe ima Jezus najrajši čiste duše nedolžnih otrok. Noč in dan ga molijo v tabernaklju angeli, čisti duhovi.

b) Pred tabernakljem se učite p o k o r š č i n e. Nekdaj pokoren Jožefu in Mariji, pokoren nebeškemu Očetu, pokoren judovski cerkveni in rimsko cesarski gosposki je tukaj Jezus pokoren vsakemu svojemu služabniku, mašniku, kadar ga pokliče, kamor položi, pokoren celo predrznemu grešniku, ki ga sili po nevrednem v omadeževano dušo.

d) Pred tabernakljem se učite ljubezni do Boga in bližnjega, p o t r p e ž l j i v o s t i, k r o t k o s t i, z a t a j e v a n j a, ponižnosti in usmiljenja.

Veste, kako je potrpel Jezus z onimi, ki so njegovo človeško telo sodili in morili. Kakor takrat, je še danes sredi med takimi, ki ga zaničujejo, zasmehujejo, preklinjajo, skrunijo, z nogami teptajo, ga vnovič takorekoč križajo. — On vse to molče trpi ter se ne umakne. Skrunijo ga mlačni kristjani, krivoverci, neverci. On ostane med njimi. Vse prenaša iz ljubezni do nas, iz pokorščine do nebeškega Očeta. *Ali ne veste, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?* (Luk. 2, 49.) *Velike vode ne morejo pogasiti ljubezni* (Cant. 8, 7.) in Jezusove ljubezni do ljudi ne more pogasiti, ne uničiti vsa mlačnost, zanikrnost, nehvaležnost, hudobnost človeška. Hekla na Islandiji meče vedno iz sebe žareč ogenj, okoli njega pa je večna zima in mráz, led in sneg . . . taka se godi Jezusu okoli marsikaterega altarja.

Sprejmite te nauke Jezusove. Boljših vas ne bo učil nobeden človeški učenik. *Bolj umen, kakor vsi, ki me učijo, ker so tvoja spričevanja (o Jezus) moje premišljevanje.* (Ps. 118, 99.) Pri tabernakelju si naberete tako potrebnih naukov in čednosti in še kako koristnih! Ko bi vsi ubogali nauke presv. Rešnjega Telesa, bi imeli okoli vsake farne cerkve že tu na zemlji mala nebesa. *Kako sladke so Tvoje besede mojemu grlu, bolj kot med mojim ustom.* (Ps. 118, 103)

2. Nikjer si vi, o mladi, lažje ne pridobite prave molitve in pobožnosti, gorečnosti in stanovitosti v dobrem kakor pri Jezusu v tabernakelju. — On zasluži naše molitve, ker je naš večni, živi Bog. On posluša in uslišuje naše molitve o pravem času tako, da bo prav za naše duše. *More li mati pozabiti otroka? In če bi tudi, jaz vas ne bom.* To obljubo imamo od njega. Matere dajejo deteta drugim ženskam v dojenje, Jezus nas hoče sam nasičevati v najsv. zakramentu, nasičevati ne le s svojimi milostmi, temveč s svojim telesom, krvjo in mesom. *Karkoli bote prosili v mojem imenu, bodete prejeli, obeta Zveličar. . . tembolj, če to storimo v njegovi pričujočnosti, ž njim v srcu združeni . . . po sv. obhajilu, ko On sam po naših ustih prosi za nas Očeta. — Kdor začne častiti sv. Rešnje Telo, dobiva čedalje več veselja do molitve, do duhovnih vaj, do pobožnosti in popolnosti. Poznate magnet; na sebe vleče, kar se mu bliža kovinskega: tak magnet postane monštranca za tiste duše, ki se naučijo moliti Jezusa in njemu darovati svoje prošnje in želje. *Bliža naj se moja molitev Tvojemu obličju, o Gospod! po svoji besedi mi daj spoznanje. Iz-**

med mojih ustnic bo vrela hvalna pesem, ko me boš učil svoje postave. (Ps. 118, 169. 171.) — Kaj bi molili? Vsako bratovščino lahko obrnete z ozirom na ta zakrament v počesčenje svetega Rešnjega Telesa; v vsakem dobrem molitveniku najdete z odpustki obdarovane molitve v čast sv. Rešnjemu Telesu; imate pa tudi primerne litanije in rožne vence; sicer pa srce ljubeče Jezusa ne rabi veliko tiskanih besed! — Pred tabernakeljem ne mislite le na sebe. Spomnite se tudi trdovratno zakrknjenih grešnikov; spomnite se slabovernih in mlačnih kristjanov: spomnite se onih, ki ne morejo v cerkev; zadoščujte za neštevilne žalitve in oskrumbe . . .

3. Kdor spozna svojega Gospoda in posluša njegov nauk, kdor ga rad moli in kliče na pomoč, časti in obiskuje — ne bo dolgo ostal samo pri tem: zaželel bo kmalu srčno hrepenenje, združiti se z Jezusom prav pogosto v svetem zakramentu.

In ravno tega je današnji mladini bolj treba kakor slepemu pogleda ali gluhemu posluha. Ljubi moji, zlasti starši in gospodarji, prosim vas pri zveličanju vaših duš: navajajte mladino na reden in vreden prejem sv. zakramentov. Prizadevajte si to z besedo, posebno pa z zgledom. Čudite se, kakšna je mladina; navadite vse mladeniče in dekleta od mladega na svete zakramente in čudili se bodete, kakšna bo mladina. Že tridentinski cerkveni zbor (sess. III. cp. 2) je izrekel, da ozdravlja sv. obhajilo vsakdanje pregreške ter obvaruje kristjana pred smrtnimi grehi. Kakor voda pogasi ogenj, tako pogostno sv. obhajilo uduši mladeniške strasti. Sv. obhajilo je *kruh močnih* zoper vse nakane satanove; preganja hude duhove in privablja angele iz nebes. Mladim dušam deli duhovno veselje, jih nagiblje k čednostim ter vodi na pot popolnosti. Posebno vžiga v srcih pravo ljubezen do Boga, ker je zakrament ljubezni. (Jan. 13; 1.) Čudež bi bil, ko bi ostala mladenič ali dekle stanovitna v dobrem pri samo enkratnem obhajilu v letu. Kdor je pa že v grešne razvade zakopan, se na bo rešil brez pogostnega prejetanja sv. zakramentov. Ne toliko spovednik, temveč zakramentalna milost ga bo rešila. Ako namreč duhovnik svari mladega grešnika ali grešnico ostro, si ga odtuji ali celo odžene od svetih zakramentov. Ako mu je duhovnik preveč mil, greši mladi grešnik predrzno na to milobo. Bog sam more vspešno pomagati; to stori v sv. zakramentih; zato jih je postavil. —

Gospod jim je varstvo proti spotikljejem in pomoč pri padcu; on dušo povzdiguje in oči razsvetljuje ter daje zdravje in življenje in blagodar. (Eccli. 34, 20.) Gospod oteva duše svojih služabnikov in vsi, ki v njega upajo, se ne bodo pregrešili. (Psalm 33, 23.) V sv. zakramentih se prevstvarjajo mlačne duše mladih ljudi v goreče, in Gospod obnavlja s svojim sv. Duhom obličje ne le zemlje, tudi mladine. (Ps. 103, 30)

Vso to trojno oporo ponuja mladini njen najboljši prijatelj, Jezus iz tabernakla. On hoče, kakor nekda v podobi človeškega hlapca, tako tudi v podobi kruha biti in ostati zvest prijatelj mladine. Po svoji božji modrosti je pripustil, da so zavolj njega prelivali prvi svojo mlado kri betlehemske fantiči: slično pripušča, da zavolj očitnega češčenja in prejemanja svetega Rešnjega Telesa trpi marsikateri mladenič zaničevanje, zasmeševanje, morda celo preganjanje (dijaki, uslužbenci, uradniki, vojaki, delavci . . .)

Opominjal je apostole: *Pustite male k meni (Mt. 19, 14.)* in tako želi še v naših cerkvah imeti najbližje tabernakla mladino. Za šolarje je navadno preskrbljeno, o da bi se tudi prostor kje blizu altarja preskrbel za mladino, šoli odraslo, ki je navadno v zadregi, kam bi se dejala v cerkvi! Postavil je odkritosrčne in verne otroke za zgled in v posnemo onim, ki se mislijo zveličati (Mat. 18, 3. 4.); tako želi tudi, da bi današnja mladina bolj ostala podobna nedolžnim otrokom, ker vidi, kar vsi vidimo, da mladina ne mara več biti otroškega duha in čuta! — Zagromel je strašno gorje mlinskega kamna okoli vratu pohujšljivcem mladine (Mat. 18, 6.) in to žuganje ponavlja tudi dandanes, ob času tolikih zapeljivih nevarnosti, vsakemu, kdor pohujša katera teh malih, ki vanj verujejo! — Kakor nekda pred Najmom (Luk. 7, 14.) tako še kliče iz tabernakla marsikateremu: *Mladenič, rečem ti, vstani*, iz svojih strastnih grešnih razvad! In kakor je nekda Jairovo hčer prijel za roko in zaklical rekoč: *Deklica vstani* (Luk. 8, 54.) tako še danes kliče iz altarja marsikatero deklico, naj vstane iz grešnega spanja, v katero so jo uspavali hlapci hudega duha, sladkobesedni pa lažnjivi zapeljivci. — Mladeniči, dekleta, poslušajte tak glas Jezusov in ubogajte ga; saj so ga ubogali celo mrtvi na telesu, zakaj bi ga vi ne, ki še živite sicer na telesu, pa ste mrtvi na duši, za nebesa! — Kakor nekda onega gosposkega mladeniča, tako še vabi Jezus iz tabernakla slehernega, bogatega in revnega, imenitnega in pre-

prostega za seboj. Mladeniči! Premišlujte večkrat o tem evangelijskem mladeniču. Čeravno imeniten in bogat, je spolnoval božje zapovedi, ponižal se na kolena pred Jezusa, zahrepenel po krščanski popolnosti ter si zaslužil s tem ljubezen Jezusovo; v teh rečeh ga le skušajte posnemati, saj menda višjega stanu niste, niti bogatejši niti pravičnejši kakor je bil on! (Luk. 18, 18.)

Nikar ga pa ne posnemajte, da bi žalostni ali celo nevoljni ali sploh brez premisleka obrnili svojemu Gospodu hrbet ter Jezusa zapustili. Manj imate k temu povoda, manj opravičenja, kakor oni „silno bogati“ mladenič, ki je „spolnoval vse zapovedi od svoje mladosti“, s čimur se malokateri izmed vas more pohvaliti. Sledite rajši Jezusu, vsprejemajte njegove nauke in nasvete, držite se vstrajno svojega božjega prijatelja v najsv. zakramentu! Ravnajte se po mladem Samuelu, ki je celo prenočeval v templu, kjer je bila skrinja božja. Po njegovem zgledu se odzovite Jezusu: *Glej, tu sem, ker si me klical* in recite: *Govóri Gospod, ker tvoj hlapec posluša.* (I. Rg. 3, 6. 10.) — Še takrat, kedar trpite zavolj zvestobe do Jezusa karkoli; še takrat, kedar ga vaši posvetni tovariši ali boječi vrstniki zapustijo, vi ostanite blizu njega kakor oni mladenič v vrtu Getzemani (Mrc. 14, 51.); da, ko bi vas tudi prijeli sovražniki Jezusovi — kar delajo z vašimi vrstniki tam po misijonskih pokrajinah — ne zbežite od svojega Gospoda. On vas bo varoval iz tabernakla v dušnih, celo v telesnih nevarnostih, on vas bo obilno odškodoval za vaše žrtve, on vas bo poplašal za vsako trpljenje, ki ga morda pretrpite zavolj njega ali njegove časti. —

Vse to in še več vam Jezus s pomočjo sv. zakramenta rad stori pa tako neopaženo, tiho in mirno, da niti z očmi ne bote videli, ne z ušesi slišali, le s srcem bote čutili njegov upliv na vaše mlade duše. *Ne bo se prepiral, ne upil; nikdo ne bo slišal glasu njegovega po ulicah.* (Is. 42, 2.) Če vas straši vaša nepopolnost ali slabost, ne bojte se ga. *Natrtega trsta ne bo zlomil in tlečega prediva ne bo ugasnil.* (Is. 42, 3.)

Tako delovanje Jezusovo nam spričuje marsikatera stran cerkvene zgodovine. Najvišje misli, plemeniti sklepi, junaška dela krščanskega zatajevanja in usmiljenja — so se započela pred tabernaklom. — Spokorne grešnike je ganila večna luč, Jezus jim je očistil duše in ostali so spokorni. (Ps. 118, 101.) — Krščanske device, ki so se nadčloveško ustavljale (vkljub vsej lokavi zapeljivosti kakor tudi ne boječ se mučnega trpljenja do smrti) grehu, so zadobile to moč v presv. zakramentu. (Ps. 118, 98.)

Krščanski mladeniči, ki nevstrašeno spoznavajo v dejanju Kristusa za svojega Učenika in Gospoda, so hodili v šolo k Jezusu pred tabernakel. (Ps. 118, 141.)

Spolnujejo se besede sv. pisma: *Jaz spim, pa srce moje čuje.* (Ct. 5, 2.) Kakor tam na jezeru v čolnu Gospod tiho leži in mirno spi, pa vendar varuje in reši učence, tako dela tudi v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. Mnogi ne spoznajo, da je Gospod le po svoji neskončni dobroti iz najboljšega namena skrit, kakor bi spal pod podobo kruha, pa njegovo srce čuje, čuje zlasti nad teboj, mladina!

Don Bosko je zbiral najbolj zanemarjene dečke in navajal jih k sv. obhajilu na vsake 14 dni; v 20 letih je iz takih dečkov pridobila sv. cerkev nad 6000 gorečih duhovnikov.

Sv. Frančiška Ksaverija so vprašali, kako je mogel navzlic visokošolskim nevarnostim dijaškega življenja v popačenem Parizu ostati tako nedolžen? Odgovoril je: Po češčenju in rednem prejemanju sv. Rešnjega Telesa.

Od 10. leta je sv. Franč. Salezij hodil mesečno, v nevarni mladeniški dobi visokošolskega življenja pa vsak teden k sv. obhajilu, vsak dan pa je vsaj mimogredé obiskal presv. Rešnje Telo. — Na vprašanje, zakaj tako? je odgovoril: Kakor se hodim učiti k drugim učenikom prave vednosti, tako se moram k Jezusu hoditi učiti pobožnosti, da se zveličam.

Vročekravnega mladeniča je spremenilo to češčenje v najkrotkejšega svetnika; ohranil je svoj živ dan čisto nedolžnost; odpovedal se je svojemu posvetnemu stanu in prejel duhovniški poklic; njegove sicer preproste pridige so čudovito spreobračale poslušavce; v šolskih naukih je vedno napredoval odlično, v svetniškem življenju ga je odlikoval Bog z darom čudežev že tu na zemlji. (Prim. Euchar. 1903. šte. 5.)

Mladina! poslušaj nauke Jezusove v presv. Rešnjem Telesu in gledala boš, kar zdaj veruješ! Moli ga tu v tabernaklu in hvalila ga boš v večnosti! Prosi ga in uslišana boš! Obiskuj ga in obiskal te bo ob času potrebe! Sprejemaj ga in sprejel te bo k sebi v večna bivališča! Reci zdaj na zemlji pogosto in prav od srca, kar si želiš ob koncu življenja reči: *Stopil bom pred božji altar (pre stol) pred Boga, ki je razveseljeval mojo mladost!* Amen.

Irenaeus.

Pogled na slovstvo.

A.

Anton Medved: *Poezije*. Založila Katoliška bukvarna v Ljubljani. 1905. Tisk Kat. tisk. dr. v Postojni. Cena K 3-50, v elegahtni vezavi K 5-.-. Elegantno opremljena, lepa knjiga! Zavedni duhovniki je moramo biti posebno veseli, ker jo je izdal pesnik-duhovnik. Ta ali oni bi zamahnil z roko ali se posmehnili. Ni pravo tako stališče napram lepi književnosti. Prevelik činitelj v ljudstvu je literatura, da bi mi duhovniki hodili preko njega z brezbrzičnostjo. — Zlasti taka dela, kot so Medvedove poezije treba, da pozdravljamo z najodkritosrčnejšim zadoščanjem. Niso to pesniške igrače kakega začetnika — to so zreli plodovi moža, ki je vse svoje življenje posvetil pesništvu. Kdor je čital dozdej izišle ocene teh poezij, kdor je poslušal krasno analizo, ki jo je podal 20. decembra 1905 o teh pesmih dr. E. Lampe v „Leonovi družbi“, zlasti pa, kdor se je sam le nekoliko poglobil v knjigo, ki nam je zares pravi božični dar — ta je uverjen o vrednosti najnovjše publikacije na polju slovenskega pesništva. Medved je pesnik — misleč filozof, učenec klasikov, ne kak moderni impresionist. Opazuje narodo in življenje, sebe in ljudi okrog sebe in neprenehoma — misli; mojstrsko se kaže to v oddelku „Bršljan in bodičje“. Slika v velikih potezah, lapidarno, kakor izklesano; slika ob dnevni luči, ne pri motnem luninem svitu. Njegove pesmi so zamišljeno začrtane, logično izvedene. Dasi je pretežno lirik, vlada v njem razum, ne slepo čustvo. Medvedove poezije — lahko rečemo — pomenijo za nas novo dobo: povrat h klasicizmu iz modernega, včasih tako nenormalnega, paradoksnega impresionizma. — Vsebinsko ni v zbirki nič ene pesmi, ki bi ne pristojala pesniku-duhovniku, a mnogo je takih, ki jih more zapeti le pesnik-duhovnik, prevzet od najvišjih idealov. Zato naj nihče ne vrača te knjige, marveč kdor je slučajno ni dobil na ogled, naj si jo kot inteligenten mož nemudoma naroči!

Dr. M. O.

B.

1. *Jesu Leben und Werk*. Spisal Rihard Kralik. 8°, 484 strani. Založil J. Kösel (Kempten in Monakovo). Cena broširani knjigi K 6, vezani K 7-20. — Slavnoznaní učenjak je s tem svojim delom vstregel vsem, ki se zanimajo za kulturno zgodovino v začetku krščanstva. Jezusovo življenje in delo je jedro svetovne zgodovine, spojeno z njo kakor duša s telesom. Onih velikih prevratov v človeštvu ni mogoče razumeti brez temeljitega poznanja zgodovine krščanstva: nasprotno ostane nam marsikaj nejasno v le-tej, ako nam manjka poznanja kulturne zgodovine bližnjih časov včlovečenja Sinu božjega. — Pisatelj nam podaja v velikih potezah kulturno podobo človeštva v zadnjem stoletju pred Kristusom in ob času Kristusovem. Delo ni navadna mesijada in se bistveno razločuje od drugih podobnih spisov dogmatičnega ali apologetičnega značaja. Delo bodi donesek k spoznanju svetovne kulturne zgodovine tedanjih časov; s pomočjo zgodovinske kritike nam pisatelj riše potrebo in delo odrešenja, njegov velikanski vpliv na človeštvo. Doba cesarja Avgusta, doba splošne sprijenosti pa tudi hrepenenja po zboljšanju socialnih razmer nam živo stopa pred oči, ko beremo prvih 52 strani. Isti čas Herold tira

judovsko ljudstvo v obup. Velikega ga imenuje zgodovina, toda velikega v siabem smislu, velikega kruteža in hinavca, velikega hudobneža, ki se ni bal zasesti Davidovega prestola, on Idumejec, on kreatura Rimljanov, on ki je zidal jeruzalemski tempelj, v istem času pa je hitel postavljati tempeljne in podobe rimskim cesarjem v čast, kakor da bi se hotel rogati Jahvi, edinemu pravnemu gospodarju izvoljenega ljudstva. Ni čuda, da je le to preklinjalo Idumejca in hrepenelo po Odrešeniku, seveda le po kralju s posvetno oblastjo, ki naj bi očistil sv. zemljo oskrunjevalcev. Odrešenik se rodi: za njegovo rojstvo pa je zvedelo le malo izvoljenih. Prenovljenje v človeštvu se je imelo po božjih naklepih izvršiti od znotraj na zunaj, najprvo v srcu, potem še-le v javnosti: sijajni nastop mesijanskega kralja bi bil sicer očaral človeštvo, ne pa tudi bistveno in trajno predrugačil. Z ozirom nato nam kaže pisatelj, koliko več da je Zveličar dosegel trajnega vspeha z besedo, s poukom, ali kakor se pisatelj izraža, z estetičnim razodenjem, kakor pa s praktičnim, pod čimur razumeva čudeže. Umstveno-nravno stanje judovskega ljudstva, vpliv sinagoge, sinedrija, odmevi preroških časov, judovske verske ločine, judovska filozofija pod vplivom grške, poezija, pred vsem pa v besednem razlaganju odreenela judovska postava, vsa ta poglavja pisatelj, markantno pojasnujoč, uporablja, da pokaže, zakaj je z večim vspehom novi kvas Jezusovega nauka prešinil pozneje neverni svet, kakor prej izvoljeno božje ljudstvo. — Tragična smrt Odrešenika žuga pokopati z njim vred njegovo delo. Kar je tri leta pretresalo judovsko deželo, to upajo njegovi sovražniki, da je za vselej pozabljeno. Binkoštni prazniki jih pouče, da so se varali. Učenci umorjenega Nazarejca se ne dajo ugnati: sinedrij pritrdi Gamalijelu, naj še počaka, kaki bodo uspehi novega nauka. Uspehi so tu: vedno več jih je, tudi izmej farizejev in duhovnikov, ki se oklepajo nove vere. Judovska duhovska oblast ima gibanje za nevarno in išče pomoči pri kralju Agripi: sv. Jakob st. pade; kakor v nadomestilo obudi Bog Savla, poznejšega Pavla. — Šele njegovo delovanje opozori rimsko oblast na novo versko sekto, kristjani imenovanovano. Pavel zanese seme božjega nauka celo na dvor rimskih cesarjev. Družba kristjanov v Rimu se širi, njihovo življenje je živa pridiga zoper razuzdanost sveta. — Neron s kruto roko poseže vmes, začne se preganjanje. Apostoli, kolikor jih še živi, pridigujejo vkljub preganjanju, bodre k stanovitnosti, pišejo apostolska pisma. Sv. Janez vidi v skrivnem razodenju osodo sv. Cerkve. Neverna rimska oblast zastonj napne vse moči, da zatre malo poznani, zato tembolj sovraženi nauk Kristusov. Cerkev zmaguje, narodi stopajo vanjo. — To bi bila v velikih potezih vsebina knjige. Ni da bi v njej iskali razlage evangelijev, še manj je, kakor smo rekli, mesijada, kakor sto drugih: pisana je na zgodovinsko-kritiški podlagi. Zgodovinski fakti naj nepobitno kažejo potrebo odrešenja. Zgodovinske dokaze zajema pisatelj iz spisov evangelistov ter posvetnih rimskih in judovskih zgodovinarjev. Z ozirom na to, da je, pisatelj kritiški analist (sinkronistiško je njegovo delo), bi bilo umestneje, ako bi bil evangelijske tekste navajal natančno po evangelijskem besedilu: evangeliiji imajo značaj zgodovinskih dokumentov, torej ni, da bi jih v zgodovinskih spisih vporabljali v obliki parafraze. Pisatelj opravičuje ta način navajanja sv. pisemskih tekstov, ker je baje s tem hotel preprečiti, da bi čitatelj ne zdrknil lahkomišljeno čez nje, kot čez nekaj znanega. — Upajmo, da bo dosegel pisatelj v veliki meri svoj namen, namreč zbližati znanost z vero pri izobražencih, ki so se navadili posvetno

klasiško izobrazbo ločiti od verske. — Prepričani smo, da se bode duhovnikom, pa tudi izobraženim lajikom knjiga priljubila. P. J.

2. *Kunstlehre* in fünf Teilen. Von Gerhard Gietmann S. J. und Johannes Sörensen S. J. Freiburg. Herder. — Tu nameravamo nekoliko izpregovoriti le o dveh zvezkih tega obširnega dela, namreč o 4. in 5. zvezku.

Malerei, Bildnerei und schmückende Kunst. Von Joh. Sörensen. 1901. Str. 333, z dvema barvnima odtiskoma in z 92 podobami na 40 tabelah. K 7:20.

Naslov že sam pove, da ta knjiga ni zgodovinski popis slikarske, kiparske in krasilne umetnosti, marveč da je le nauk o umetnosti ali pojasnilo, kako se umetnost pojavlja v slikah, kipih in okraskih.

Pri slikarstvu govori o pojmu slikarstva, o pomočkih slikarstva, o barvi, ploskvi in o prvinah. Zato razpravlja o linearni in zračni perspektivi, o luči, senci in barvi. o posameznih figurah in skupinah. Potem ocenjuje vsako pannoto slikarstva govoreč o portretih, zgodovinskih slikah, o žanrih in pokrajinskih slikah. Pri kiparstvu razpravlja splošno o lepoti v plastiki, o spomenikih in njih podstavih, o življenju izrazujočem se v kipih. Svoje nauke pojasnjuje z obširno kritiko nekaterih kipov na pr. Sofokleja, Donatellovega sv. Jurija, Verrochijevega Colleoneja, Madernove sv. Cecilije itd. Pri okraskih govori o preslikavanju cerkva, o mozaikih, o slikah na steklu in o plastičnem okrasju; dalje o nakitju stanovališč, o opravi, posodju in o vrtovih; naposled razpravlja še o zlatarstvu, o emajlih, o gemah, pečatih, novcih in o grafični umetnosti.

Jasno je torej, da je vsebina bogata in obsežna. Pisatelj ima jasne pojme o umetnosti, piše spretno in prepričevalno. Da pa knjiga ni zabavna, marveč namenjena resnemu premišljevanju in učenju, nam bo vsakdo priznal, kdor jo prečita. Knjiga ni lahko čtivo, a hvaležen bo pisatelju vsak, kdor se v razprave vtopi in jih duševno dobro predela. Jasno je pa tudi, da iz tega vzroka ni za začetnike, ampak da zahteva že precej modroslovne in krasoslovne izobrazbe kot temelj, kjer more dalje zidati.

Aesthetik der Baukunst. Von Gerbhard Gietmann S. J. 1903. K 7:20.

Ali je v umetnosti in zlasti v stavbni umetnosti kaj objektivne lepote? ali je sodba o lepoti le subjektivna? To vprašanje obdeluje pisatelj najprej; potem govori o črti, o statiki, o stavbni tvarini in o pričetkih stavbarske umetnosti. Vsaka stavba pa ima mnogo delov ali členov, njih soglasje in urejeno razmerje napravlja stavbo lepo. Zato razpravlja pisatelj o vseh stavbnih delih, o temelju in podstavkih, o stebrih in slopih, o perspektivi in perspektivnih prividih. Tako je položil temelj k umevanju posameznih stavb. Zdaj mu je lahko preiti do različnih slogov. Pri posameznih značilnih stavbah se dalj ponudi in jih natančno presodi s krasoslovnega stališča. Z razpravo, zakaj se slogi v teku časa spreminjajo, končuje bogato tvarino. Razumevanje besedila olajšuje 26 tabel in 100 slik. V. S.

Vabilo k naročbi.

„*Duhovni Pastir*“ nastopa svoje **štiriindvajseto leto.**

Ob tej priliki izreka uredništvo zopet iskreno zahvalo častitim gg. sotrudnikom, ki mu leto za letom pošiljajo raznovrstne, vsem potrebam v dušnem pastirstvu ustrezajoče govore, kakor tudi vsem častitim gg. sobratom, ki mu ostanejo zvesti prijatelji in ga podpirajo z naročevanjem. Trdno upamo, da se krog naših prijateljev pomnoži tudi v novem letu. Kakor doslej bo „*Duhovni Pastir*“ tudi nadalje zbiral govore, ki so po svoji vsebini in obliki primerni vplivati na napredek in razvoj domačega cerkvenega govorništva.

„*Duhovni Pastir*“ objavi v *XXIV. letniku*:

1. govore za vse nedelje in zapovedane praznike in sicer večinoma po dva govora;

2. dvojne postne govore (1. Jezusov značaj, spisal profesor dr. J. Ev. Krek, 2. Jezusovo trpljenje v Jeruzalemu, spisal župnik Iv. Rotner);

3. razne priložnostne govore. Posebno opozarjamo na nadaljevanje *Govorov krščanskim materam o vzgoji*, ki so sestavljeni po naročilu presv. knezoškofa dr. Antona Bonaventure Jegliča. Tudi imamo pripravljenih več govorov za praznike *cerkvenih patronov*, za *Marijine družbe* itd.

Že v dosedanjih letnikih je „*Duhovni Pastir*“ objavil več času primernih priložnostnih govorov, odslej bo pa imel posebno prilogo z naslovom „*Društveni govornik*“. Namen „*Društvenemu govorniku*“ je pospeševati delovanje v naših izobraževalnih, strokovnih, zlasti pa mladeniških društvih. Zato bo prinašal času primerne govore ali pa bogate osnove socialnovzgojevalne, poučne, deloma tudi strokovne vsebine za razna predavanja po naših društvih. V „*Društvenem govorniku*“ bo redno objavljali govore tudi prof. dr. Janez Ev. Krek.

„Zbirko lepih zgledov“ bomo nadaljevali tudi v prihodnjem letu. Na vrsto pridejo zgledi k naslovom: Sv. maša, milost, molitev itd.

„Duhovni Pastir“ stane s prilogo „Zbirka lepih zgledov“ 8 K. — Zelo nam je vstreženo, če se častiti gg. naročniki oglašé prav kmalu, da vemo prirediti število izvodov za l. 1907.

V zalogi so tudi še prejšnji letniki, razen I. in III., in nekateri drugi le v prav malo izvodih in se prodajajo po 8 K. Naročniki „Duhovnega Pastirja“ — na kar opozarjamo zlasti **nove naročnike** — pa dobé za **izjemno polovično ceno** (po 4 K) naslednje letnike: VII. 1890, VIII. 1891, IX. 1892, X. 1893, XI. 1894, XIII. 1896, XVI. 1899, XVII. 1900, XVIII. 1901 in XIX. 1902.

Dosedanje priloge se dajejo brezplačno le ob nakupu onih letnikov, katerim so bile pridejane kot priloge. Tržna cena jim je: „Obrambni govori“ 80 h; „Zakonsko právo“ 2 K; „Zbirka lepih zgledov“, I. zvezek (str. 16 + 808) in II. zvezek (str. 28 + 792) po 6 K. Naročniki „Duhovnega Pastirja“ pa dobé vse te priloge za **polovično ceno**.

„Dvojno kazalo“ prvih deset letnikov „Duhovnega Pastirja“ (sestavil L. Škufca) in „Dvojno kazalo“ drugih deset letnikov (sestavil V. Bernik) stane vsako po 1 K.

„Duhovni Pastir“ se prične razpošiljati 20. dan prejšnjega mesca za prihodnji mesec. Naročnino sprejema „Katoliška Bukvarna“, spise pa uredništvo (Semeniške ulice, št. 4).

Upravništvo in uredništvo.

Rihard Herold tovarna za vlivanje zvonov
in raznega orodja iz kovin

Komotau na Češkem Tvrdka je bila ust. 1790.
Sprejema naročila na
nove zvonove v vsaki teži za posamezno ali skupno
harmonično in melodično doneče zvo-
nenje v kakršnemkoli glasu.

Stari ubiti zvonovi in zvonci pri urah se prelivajo, zvonovi se preuredijo na lahki sistem zvončenja (Ummontage). Oskrbé se tudi zvonšča iz kovnega čeleza in vsa v to stroko spadajoča dela

Proračuni in obrisi se pošljejo na željo gratis! Navedejo se merodajne reference, jamči se za solidno izvršitev, nudi se tudi ugodni način plačevanja.

